СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 14 ЛИСТОПАДА 2008 РОКУ ЧИСЛО 46 VOL. CXV FRIDAY, NOVEMBER 14, 2008 No. 46

Україна і США підписали меморандум про ґарантування інвестицій

КИЇВ. – Уряди Сполучених Штатів і України 11 листопада підписали Меморандум про порозуміння, який закладає підвалини для повернення в Україну державної корпорації США з ґарантування приватних інвестицій за кордоном (Overseas Private Investment Corporation – OPIC). Від імені сторін документ підписали Посол США в Україні Вілям Тейлор та міністер економіки України Богдан Данилишин.

В. Тейлор вважає підписання меморандуму важливим кроком у напрямку повернення корпорації OPIC в Україну і важливою ознакою того, що США вірять в Україну та українську економіку. За його словами, як тільки накреслені у меморандумі кроки будуть здійснені, в Україну, з допомогою OPIC, протягом наступного року прийде понад 500 млн. дол. нових інвестицій.

Посол В. Тейлор підкреслив, що повернення OPIC, разом з пакетом підтримки від Міжнародного валютного фонду та іншими позитивними економічними кроками – такими, як нещодавнє негучне ухвалення закону про акційні товариства, є свідченням здатности України до заходів на покращення економічного та інвестиційного клімату, якщо керівництво провідних політичних

(Закінчення на стор. 5)

Голову ВР А. Яценюка звільнили

КИЇВ. — Верховна Рада України 12 листопада проголосувала за звільнення голови Верховної Ради України Арсенія Яценюка після бурхливого протистояння. „За" ухвалення відповідного рішення проголосували 233 народних депутатів з 440, зареєстрованих у сесійній залі.

Рішення підтримали 175 народних депутатів від фракції Партії Реґіонів, один – від Бльоку Юлії Тимошенко (БЮТ), 10 – від „Нашої України – Народної самооборони" (НУНС), 27 – від Комуністичної партії України (КПУ) та 20 – від Бльоку Володимира Литвина. Відповідна постанова була внесена трьома фракціями парламенту – Партії Реґіонів, КПУ та Бльоку В. Литвина. Після голосування за відсторонення від обов'язків голова одразу ж залишив сесійну залю. Депутати від фракції БЮТ намагалися заблькувати систему голосування „Рада".

Головуючий на пленарному засіданні перший заступник голови ВР Олександер Лавринович звернувся до Генерального прокурора з проханням відреаґувати на такі хуліганські дії: „Депутатський мандат не звільняє від відповідальности". Він також повідомив, що система „Рада" була тимчасово виведена з ладу. Все ж голосування за звільнення проводилося за допомогою системи „Рада", а не таємним шляхом за допомогою бюлетенів, як це передбачено реґляментом.

А. Яценюк не вважає трагедією події в парляменті, які напередодні назвав „переформатуванням парляментських сил". „Напевно, це

(Закінчення на стор. 5)

Стемфордській єпархії – 50 років

Мирослава Роздольська

СТЕМФОРД, Конектикат. – 18 жовтня відбулося урочисте відзначення ювілею Стемфордської Єпархії Української Католицької Церкви: 50 років тому,11 вересня 1958 року, Папа Пій XII своєю Буллою підніс Філядельфійський Екзархат до гідности єпархії. Кир Костянтин Богачевський був призначений тоді першим Митрополитом Філядельфійським, а Амбрози́й Сенишин – першим Єпископом Стемфордським.

У ювілейних урочистостях взяли участь Митрополит Української Католицької Церкви в Америці Архиєпископ Філядельфійський Стефан Сорока та його помічник Владика Іван Бура, Єпископ Чикаґський Ричард Семеняк, єпископи та духовенство Римо–Католицької та Української Католицької Церков, Генеральний консул України у Ню-Йорку Микола Кириченко, вірні УГКЦ – представники майже усіх 54 парафій Стемфордської єпархії.

На ранковому прийнятті в Українському музеї високих гостей привітав архиєрей Стемфордської Єпархії Владика Павло Хомницький.

У Літургії в каплиці семінарії св. Василія Великого взяли участь 16 єпископів та понад 40 священиків. Супроводжував Літургію чудесним співом хор „Думка" з Ню-Йорку під керівництвом Василя Гречинського. Учасники святкувань, які не поміщались у каплиці, могли бачити процес Богослуження на великому екрані в актовій залі семінарії св. Василія. Після Літургії урочистості продовжились бенкетом в італійському центрі.

Окрасою вечора був виступ вокальної групи дівчат „Пролісок" з Йонкерсу, Ню-Йорк, під керівництвом маестра Олега Стасіва, яка виконали кілька українських пісень.



Жовтень 1959 року. Благословлення хреста на місці будови нового будинку семінарії здійснює перший Єпископ Стемфордський Амброзій Сенишин. Перший зліва стоїть о. Василь Лостен, який у 1977 році став третім Єпископом Стемфордським і очолював єпархію 28 років.

Чому саме Стемфорд став єпархіяльним центром?

1933 році Єпископ К. Богачевський закупив у прекрасній частині Стемфорду, серед парків та садів, вісім акрів парку з чудовим будинком на 40 кімнат, де раніше була школа для дівчат з багатих американських родин – з тим, щоб закласти тут свою Вищу українську школу, на відкриття якої у 1933 році до Стемфорду з'їхалось близько 10 тис. українців з далеких і близьких околиць.

Першими студентами Вищої української школи стали 22 учні. У 1935 році було придбано приміщення для школи і спортивної залі на Кловелі Ровд. Окрім школи, було засновано тоді у Стемфорді Український музей та Бібліотеку. Отже, тут була уже досить розвинена структура українських інституцій.

Становлення

Те, що у 1930-их роках Єпископ К. Богачевський, шукаючи місце для Вищої української школи, подався на перифирію, саме у Стемфорд,

(Продовження на стор. 16)



Вокальна група „Пролісок", Йонкерс.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Приїдуть вшанувати пам'ять жертв Голодомору

КИЇВ. — За тиждень в Україні розпочнеться вшанування 75-их роковин Голодомору 1932-1933 років. У рамках цих заходів у Києві відбудеться міжнародний форум, до участи в якому вже зголосилися вісім глав держав, повідомили в Міністерстві закордонних справ України (МЗС). В українську столицю приїдуть президенти Прибалтійських країн, Грузії, Польщі та країн Південно-Східньої Европи. У міжнародному форумі загалом візьмуть участь 40 чужоземних делеґацій, які очолюватимуть голови парляментів, віце-прем'єри, міністри закордонних справ, глави міжнародних інституцій. 17 листопада почнуться реґіональні поїздки Президента Віктора Ющенка та низка культурно-мистецьких заходів на відзначення 75-их роковин Голодомору. МЗС готує інформаційну кампанію про жертви Голодомору. 12 листопада, на провідних світових телеканалах в етер вийде відеофільм про Голодомор в Україні. *(„Німецька хвиля")*

У Чернігові пройшов марш проти комунізму

ЧЕРНІГІВ. — 8 листопада представники правих сил провели марш та віче проти комунізму. В акції взяли участь близько 30 молодих осіб, яких супроводжувала майже така ж кількість правоохоронців. Представники „Української альтернативи", Всеукраїнського обєднання „Свобода", в тому числі активісти з Києва, Львова, Ніжина, зібралися біля каменя Борцям за волю України, а потім пройшли центральною вулицею Чернігова і провели віче біля пам'ятника Ленінові. Промовці зазначали, що злочини комуністичного режиму в Україні були безпосереднім наслідком втілення комуністичної ідеології та є частиною військових злочинів та злочинів проти людства. Учасники віча вимагають від міської влади створити у Чернігові музей комуністичного терору і негайно демонтувати в обласному центрі пам'ятник Ленінові, який, на їхню думку, є вособленням політичного терору проти українців, а також погруддя більшовиків, встановлені на Алеї героїв, притягнути до відповідальности осіб, які публічно заперечують геноцид української нації у 1930-их роках. *(„Кореспондент")*

Реакція на критику України в „The New York Times"

ВАШІНҐТОН. — Частина критики України у статті Сабріни Товерніс „Україна спотикається, а її провідники сваряться. Політичний параліч у фінансовій кризі", надрукованій 4 листопада у „New York Times", не відповідає реальним досягненням України у багатьох сферах, які визначають Україну як сучасну динамічну державу, вважає Посол України в США Олег Шамшур. Про це 8 листопада український дипломат написав у листі до видання „The New York Times". „Ми віддані демократичним процедурам – їм немає альтернативи в тому демократичному суспільстві, яке ми будуємо," – вважає О. Шамшур. „Позачергові вибори парляменту, які своїм указом оголосив Президент України, саме і є чіткою демонстрацією відданости глави держави демократичним цінностям", – пише О. Шамшур в листі. Також у листі дипломат пояснює, що призначення виборів є відповіддю на неспроможність політичних сил створити діючу коаліцію у Верховній Раді відповідно до Конституції. „Вимагаючи чіткого дотримання конституційних принципів, рішуче виступаючи на захист національних інтересів України, Президент вже вкотре показав, що він сьогодні є безумовним центром консолідації нації, провідником, здатним захистити її від економічної й політичної кризи", – вважає Посол України в США. *(„Кореспондент")*

А. Яценюк пропонує перемир'я еліт на час кризи

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Арсеній Яценюк 10 листопада запропонував підписати угоду про тимчасову співпрацю між різними гілками влади на період розв'язання економічної та політичної кризи. Промовляючи під час погоджувальної наради провідників фракцій ВР, А. Яценюк сказав, що не бачить іншого виходу, окрім підписання угоди між Президентом, провідниками парляментських фракцій та урядом. Він сказав, що питання поновлення парляментської коаліції на сьогодні не вирішено. А. Яценюк також запропонував прем'єр-міністрові Юлії Тимошенко розробити другий пакет антикризових законопроєктів. Промовляючи на тему дій в умовах економічної кризи, інший український політик – Борис Тарасюк закликав ухвалити закон, який забороняв би банкам змінювати умови укладених з клієнтами договорів. Б. Тарасюк сказав, що зараз банки підвищують відсоткову стопу і не залишають клієнтам вибору, як погоджуватися на це, якщо вони не можуть виплатити позику. Ухвалення такого закону, вважає Б. Тарасюк, сприяло б захистові громадян від необґрунтованого підвищення відсотків. У Західній Европі багато урядів знизили свої відсоткові стопи до рекордно низьких. Комерційні банки дещо знизили і свої відсотки, проте неохоче ідуть на знижки, пропоновані урядом. *(Бі-Бі-Сі)*

В Україну надійшла перша рата кредиту МВФ

КИЇВ. — Національний банк України уже 10 листопада отримав першу рату кредиту Міжнародного валютного фонду (МВФ) у розмірі 4.5 млрд. дол. для підтримки стабільности національної валюти й рекапіталізації банків. Як повідомив перший заступник голови правління НБУ Анатолій Шаповалов, для того, щоб визначити, яким банкам нададуть кошти, необхідно провести їх діягностичне обстеження. „Зараз ми вбачаємо проблему лише в „Промінвестбанку", де з'явився новий власник, який зобов'язався впоратися з фінансовою ситуацією в банку", – підкреслив він. МВФ 6 листопада ухвалив рішення про виділення Україні стабілізаційного кредиту в обсязі 16.43 млрд. дол. з метою зміцнити довіру у фінансовому секторі й допомогти економіці країни, що постраждала у висліді світової фінансової кризи. *(„Кореспондент")*

Посол України вшанував пам'ять розстріляних українців

МОСКВА. — Посол України в Російській Федерації (РФ), перший заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони України (РНБОУ) Костянтин Грищенко під час робочої поїздки до Республіки Карелії 9 листопада взяв участь у заходах з ушанування пам'яті українців, розстріляних у 1930-их роках минулого століття в урочищі Сандармох, що у Медвеж'єгорському районі. Сандармох – остання земна адреса багатьох українських „соловчан". Серед них – діячі української культури, науки, політики, дипломати, цвіт національного „розстріляного відродження": Лесь Курбас, Микола Зеров, Микола Куліш, Валер'ян Підмогильний, Антін Крушельницький, Володимир Чехівський, Михайло Полоз... На сосновій галявині біля кам'яного хреста „Убієнним синам України", де зібралися члени української громади Карелії та представники місцевих органів влади, відбулася поминальна Панахида за жертвами сталінського режиму, колишніми в'язнями Соловків і „каналармійцями". Після Панахиди голова Товариства української культури „Калина" Лариса Скрипникова розповіла про працю дослідників і пошуковців, які віднайшли місце масових страт, та наголосила, що майже третина з 6,000 страчених – українці. К. Грищенко взяв участь в урочистостях з приводу 15-річчя Товариства української культури „Калина". *(Укрінформ)*

В. Ющенко звільнив 17 своїх радників

КИЇВ. — У відповідних указах від 7 листопада, розміщених на офіційній мережі глави держави, сказано, що Президент України Віктор Ющенко звільнив 17 своїх радників: Людмилу Харів, Миколу Сидоренка, Михайла Сендака, Валентину Руденко, Лідію Поречкіну, Миколу Поліщука, Мирослава Пітцика, Петра Олійника, Данила Лубківського, Ярослава Лесюка, Віталія Кличка, Миколу Жулинського, Павла Ігнатенка, Володимира Гришка, Ігоря Вардинця, Володимира Бондаря та Юрія Бойка. *(УНІАН)*

ЕС допоможе Україні з системою соціяльних виплат

КИЇВ. — Евросоюз допоможе Україні модернізувати систему соціяльних виплат. Відповідний проєкт у четвер, 7 листопада, був представлений у Києві. Для розроблення української стратегії поліпшення соціяльних видатків Еврокомісія виділила майже 3.5 млн. евро. В Україні соціяльна допомога, пільги, субсидії призначаються, нараховуються та виплачуються хаотично, каже керівник секції Представництва Еврокомісії в Україні Мартін Шідер. „Такі соціяльні виплати, які має зараз Україна, – це навантаження на бюджет. І це навантаження може впливати на фінансову стабільність країни". Проєкт Евросоюзу допоможе створити в Україні ефективний модель соціяльних виплат. Передусім це має бути якісний збір та аналіза інформації про осіб, які потребують соціяльної допомоги. Також фахівці соціяльної сфери повинні навчитися моделювати та прогнозувати соціяльні зміни в країні та, відповідно до цього, робити фінансові розрахунки ймовірних соціяльних витрат. Таку довгострокову соціяльну стратеґію можна розробити лише за кількох умов, каже М. Шідер: „Політична стабільність, конституційна реформа та дієві закони – це основа проведення соціяльної реформи в країні". Проєкт Евросоюзу з модернізації системи соціяльних виплат діятиме в Україні до кінця 2010 року. *(„Німецька хвиля")*

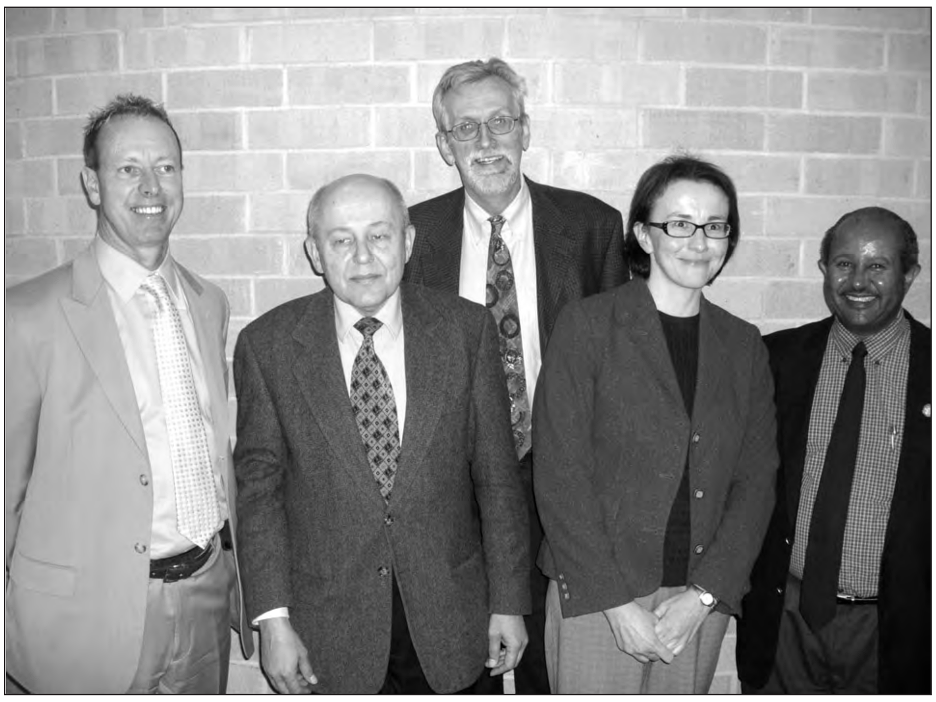
Понад 60 відс. українців готові голодувати

КИЇВ. — „62.2 відс. громадян України готові поступитися економічним благополуччям заради збереження незалежности держави, 20.2 відс. – готові поступитися незалежністю задля економічного благополуччя. 17.6 відс. українців – не визначилися. Такі дані загальноукраїнського соціологічного дослідження оприлюднив Центр з інформаційних проблем територій Національної Академії наук України. Опитування показало, що готовність громадян України в різних реґіонах поступитися незалежністю України задля економічного благополуччя не значно різниться, абсолютна більшість не готова до такого кроку. Так, найменше бажаючих поступитися незалежністю України, як і очікувалося, у Західньому реґіоні (куди включили Закарпатську, Львівську, Івано-Франківську, Чернівецьку, Тернопільську, Волинську, Рівненську області) – лише 13.5 відс., а майже 69.8 відс. – проти такого варіянту. У Східньому реґіоні (Харківська, Луганська, Донецька, Дніпропетровська області) – 23.8 відс. громадян готові поступитися незалежністю заради економічного благополуччя, 63 відс. – проти. У Південному реґіоні (Одеська, Миколаївська, Херсонська, Запорізька області, Крим, Севастополь) – за 16.9 відс., проти – 64.9 відс. І у Центральному реґіоні (Хмельницька, Житомирська, Вінницька, Черкаська, Кіровоградська, Київська, Чернігівська, Сумська, Полтавська області та місто Київ) – за 22.3 відс., проти 56.5 відс. Таким чином, в умовах фінансової та економічної кризи, менше чверті громадян України можуть погодитися на ліквідацію незалежности заради економічного благополуччя, однак абсолютна більшість населення держави – навіть при погіршенні ситуації, буде чітко стояти за незалежність України. Загальноукраїнське соціологічне дослідження проводилося 29-31жовтня. *(„Майдан")*

ПАМ’ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

У містах США і Канади українські громади влаштовують численні акції на вшанування пам’яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. У цьому і наступних числах „Свободи“ будуть вміщені повідомлення про такі громадські події.

ДЕНВЕР, Кольорадо



Учасники симпозіюму в Денвері, Кольорадо (зліва): Дейвид Марпелс, Роман Сербин, Марк фон Гаґен, Кароль Гельсоцька, Деніель Абіба.

Понад 200 студентів, вчителів та членів української громади взяли участь в триденному відзначенні 75-ої річниці Голодомору 1932-1933 років в Україні.

Цілоденний симпозіюм відбувся в суботу, 11 жовтня, в Денверському університеті, де попереднього вечора висвітлювали фільм „Жнива розпачу“. Симпозіюм спонзорували Денверський відділ Союзу Українок Америки та випускник Школи міжнародних студій Джозеф Корбель.

В неділю, 12 жовтня, відбулася дискусія з громадою в Українській католицькій церкві Преображення Господнього. Виставка матеріялів та книжок про Голодомор в місцевій бібліотеці діятиме до 30 листопада.

Участь в симпозіюмі взяли три визначні науковці-дослідники України та Голодомору – д-р Марк фон Гаґен, голова історичного факультету Арізонського університету, колишній директор Інституту Гарімана при Колюмбійському університеті, д-р Дейвид Марпелс – директор програми Стасюка з Українських досліджень на Університеті Альберти, та д-р Роман Сербин – професор-емерит Університету Квебеку в Монреалі. Вони доповіли причини та наслідки Голодомору, а також обґрунтували визначення, що Голодомор був геноцидом українського народу.

До дискусії приєдналися два експерти, які розглядали маніпуляції з продовольством та його нестачу в ХХ ст. і до цього часу. Данієль Абіба, член Ради директорів організації допомоги Африці, говорив про голод в Етіопії в 1985 році та сучасну ситуацію в Дарфурі, а д-р Кароль Гельсоцька, професор історії Денверського університету – про маніпуляції з продовольством під час Другої світової війни.

Ведучою була Аня Севич, професор журналістики Денверського університету, голова Комітету з відзначення 75-ліття Голодомору.

Аня Севич

МОНРЕАЛЬ, Канада

Кінорежисер фільму Юрій Луговий в лютому розпочав готувати новий одногодинний документальний фільм про Голод-геноцид 1932-1933 років в Україні.



Кіноархівіст Лариса Малькова і Юрій Луговий ведуть пошук матеріялів про Голодомор.

Фільм зроблений на базі найновіших документів, розповідей свідків та інтерв’ю з істориками, які доводять, що Голодомор був запланований Москвою як знищення української нації, яка в 1918 році визволилась з-під російського панування.

Щоб зняти на кіноплівку матеріял про цю трагедію, фільмова група проїхала понад 3,500 км. по Україні, де відбувався голод і були свідки. Знято понад 40 годин свідчень жертв Голодомору, які допоможуть відновити історичну правду про це вбивство українського народу.

Якщо хтось бажав би підтримати завершення фільму з нагоди 75-річчя голоду чек можна виписати на: La Maison de Montage Luhovy – Genocide Revealed і вислати на адресу: La Maison de Montage Luhovy, 2330 ave. Beaconsfield, Montreal, Quebec, H4A 2G8.

Богданна Гаврилюк

СИРАКЮЗИ, Ню-Йорк

Про Голодомор-геноцид в Україні у Сиракюзах можна довідатись у приміщенні Української кредитівки, де голова місцевого 38-го відділу Союзу Українок Америки Діда Бутенко влаштувала виставку про Голодомор, що триватиме до кінця листопада.

На виставці виставлені професійно виготовлені великі таблиці документів і світлини жертв Голодомору. Назва виставки „10 Million Dead“ привертає увагу відвідувачів кредитівки, які полагоджують у ній свої справи.

В Сиракюзах темі Голодомору цього року були присвячені дві інші події: подібна виставка про Голодомор в публічній бібліотеці „Газард“, яку у квітні влаштував 38-ий відділ СУА, та успішне вшанування пам’яті жертв Голодомору-геноциду з нагоди міжнародної естафети смолоскипу Голодомору 4 травня, про що подбав Відділ Українського Конґресового Комітету Америки.

Микола Дупляк

ТОРОНТО, Канада

Меморіяльний концерт „Голодомор” відбувся 18 жовтня в „Runnymede United Church“, організований зусиллями відомого диригента Квітки Зорич-Кондрацької. Концерт об’єднав провідні українські колективи – жіночий хор „Веснівка“ і чоловічий камерний хор (обидва під керівництвом К. Зорич-Кондрацької), хор „Musicus Bortnianski“ (керівник Мирон Максимів), канадські – професійний хор „Elmer Iseler Singers“ (диригент Лідія Адамс), інструментальне „The Gryphon Trio“.

Програма концерту складалася виключно з творів українських композиторів. Її можна назвати українською музичною антологією скорботи та болю. Музика відрізнялася багатством почуттів. Цьому сприяв широкий часовий і стильовий діяпазон музики: від XVIII ст. до наших днів. Благородна піднесеність почуттів у хоровому „Концерті XXXIII“ геніяльного українського клясика Дмитра Бортнянського сусідувала з сердечною теплотою та ліричною задушевністю Панахиди Кирила Стеценка; абстрактна відчуженість образів хорового диптиху „Біле Різдво” Михайла Старицького контрастувала з зосереджено-сумовитим настроєм твору Якова Яциневича „У Царстві Твоїм” та вибуховим драматизмом „Пісні“ Євгена Станковича з його „Панахиди за померлими з голоду”; підкреслено архаїзоване письмо „Притчі про хліб і голод” Віктора Камінського відтінювало експресивно-загострені звучання хору Григорія Цицалюка „Спить і здригається рідна земля” і фрескову, майже зорову виразність композиції „Стражденна мати” Анатолія Гайденка.

Істотно збагатило палітру хорової програми залучення інструментальних барв, завдяки участі вже згаданого тріо у складі Аналі Патіпатанакун (скрипка), Романа Бориса (віолончель) та Джеймі Паркера (фортепіяно). Варто відзначити дві композиції, замовлені спеціяльно до даного концерту: „Ламенто” талановитої львівської композиторки Богдани Фроляк для скрипки, віолончелі та фортепіяна, і триптих „Пам’яті жертв Голодомору 1932-1933” визначного українсько-канадського композитора з Торонто Зеновія Лавришина.

Найбільша заслуга належить диригентам Л. Адамс, М. Максимову та К. Зорич-Кондрацькій, що доклали величезних зусиль у підготуванні такої об’ємної і технічно складної програми. Прикрасили програму емоційні вокальні сольо Катерини Чубар і Тараса Хмеля.

Концерт пам’яті жертв голодомору знову і знову переконав усіх присутніх, що мистецтво, і особливо музика, є найглибшим резервуаром людської пам’яті: вона не лише конденсує емоції у пластичної виразні образи, а й пробуджує у слухачів найпотаємніші пласти свідомости і змушує до співпереживання та співчуття.

Дагмара Турчин-Дувірак



Фінал меморіяльного концерту в Торонто.

АМЕРИКА І СВІТ

Іран випробував нову балістичну ракету

ТЕГРАН, Іран. — Іран 12 листопада провів успішне випробування нової балістичної ракети „Самен" кляси „земля-земля", поблизу міста Марiван у західній провінції Курдистан. Як заявило оборонне відомство Ісламської Республіки Іран, фахівцям вдалося створити і випробувати нове покоління ракет на комбінованому твердому паливі. „Це двоступенева ракета з двома двигунами, яка має вражаюче високі властивості", — зазначив іранський військовий. Запуск відбувся невдовзі після випробувань американськими військовими в Сан-Дієґо ракет „SM-3", які мають включити в систему протиракетної оборони США в Европі. Як заявили американські військові, „SM-3" плянується розмістити в Польщі для можливого захисту від ракет Ірану. Нагадаємо, 9 липня відбувся успішний запуск іранських ракет „Шахаб-3", які здатні долетіти до території Ізраїлю. Тоді адміністрація Джорджа Буша назвала дії Теграну провокаційними. В Ізраїлі заявили, що готові завдати превентивного удару по Ірану, – в разі продовження аґресивної політики мусульманської держави. *(„Кореспондент")*

„Дженерал Моторс" – на межі банкрутства

ДІТРОЙТ, Мишиґен. — Американський автогігант „Дженерал Моторс" (GM) повідомляє про можливе банкрутство, збитки компанії у третьому кварталі цього року склали 4.2 млрд. дол. Компанія оголосила, що через відсутність достатньої кількости готівки ліквідних коштів вона не зможе підтримувати свою працю до кінця року. У 2008 році „GM" сподівається утримати ліквідність вище цього мінімуму, однак до кінця червня наступного року зіткнеться з різкою нестачею коштів у випадку, якщо не відбудеться покращення ринкових умов, або компанія не зможе продати якийнебудь великий актив чи отримати доступ до нових кредитів. Водночас „GM" потрібно 11 млрд. дол., щоб оплачувати свої щомісячні рахунки. Компанія також повідомила, що переговори щодо об'єднання з „Крайслер" були припинені. Варто зазначити, що 7 листопада компанія „GM" відкрила завод в Шушарах (Росія). Найбільші американські автовиробники „Дженерал Моторс", „Форд Мотор Ко.," і „Крайслер" просять у держави підтримку на загальну суму 50 млрд. дол. Банкрутство одного або більше з трьох американських автовиробників приведе до втрати близько 2.5 млн. робочих місць протягом першого року. *(„Кореспондент")*

США позачергово виведуть з Іраку 3,500 вояків

БАГДАД, Ірак. — Голова Центрального командування збройних сил (США генерал Дейвид Петреус ухвалив рішення вивести з Іраку цього місяця – на шість тижнів раніше, ніж було заплановано, – одну бриґаду, повідомив 7 листопада пресс-секретар Пентаґону Джеф Морел. Позачергово повернути додому плянується 3,500 вояків і офіцерів з 101-ої повітряно-десантної дивізії. Наразі американський континґент в Іраку налічує близько 150 тис. осіб. Після виведення бриґади на початок наступного року в країні залишаться 14 бриґад і частини підтримки. Виведення чергової групи вояків з Іраку стало можливим у зв'язку зі значним поліпшенням ситуації з безпекою: в жовтні було зареєстровано менше, ніж 1,000 випадків – найнижчий місячний рівень з січня 2004 року, – підкреслив Дж. Морел. *(„Кореспондент")*

ЕС відновить ділові переговори з Росією

БРЮСЕЛЬ, Бельгія. — Міністри закордонних справ країн Европейського союзу (ЕС) 11 листопада на зустрічі у Брюселі погодилися знову розпочати ділові переговори з Росією, які були призупинені з того часу, коли Росія ввела свої війська в Грузію. Міністер закордонних справ Франції Бернар Кушнер, країна якого головує наразі у ЕС, сказав, що Литва стала єдиною з усіх 27 країн-членів Евросоюзу, яка виступила проти відновлення переговорів. Спеціяльний уповноважений ЕС із зовнішніх зв'язків Беніта Фереро-Вальднер каже, що переговори можуть розпочатися не раніше 18 листопада, коли в Женеві відбудеться зустріч, на якій обговорюватимуть цей конфлікт. Напередодні міністри закордонних справ Британії та Швеції заявили, що в таких переговорах зацікавлений сам Евросоюз. Втім, вони висловили занепокоєння тим, що Росія наразі так і не вивела своїх військ з грузинської території. Також міністри вкотре висловили свою підтримку територіяльній цілісності Грузії. Тим часом прем'єр-міністер Грузії заявив, що відновлення переговорів на цьому етапі лише підбадьорить офіційну Москву і підштовхне її до запровадження й надалі аґресивних дій не лише проти Грузії, але й проти Східньої Европи в цілому. *(„Голос Америки")*

Десятки загиблих під завалами школи на Гаїті

ПОРТ-О-ПРІНС, Гаїті. — На Гаїті рятувальники впродовж ночі 8 листопада намагалися витягти кілька сотень осіб, переважно дітей, які опинилися під руїнами школи. 75 осіб загинули і понад 100 було поранено, коли в бідному передмісті столиці завалилася триповерхова будівля школи. Число жертв може зрости, позаяк під уламками й надалі залишаються люди, переважно діти. До рятувальників долучилися працівники доброчинних організацій та миротворці ООН. Сотні рятувальників ведуть пошук людей під уламками церковного коледжу Ля Промес. У будівлі коледжу містилися дошкільна група дитячого садка, початкова і середня школа. Загалом у приміщенні було близько 500 дітей та вчителів. Сусідня Домініканська Республіка пообіцяла надіслати вертольоти на допомогу. *(Бі-Бі-Сі)*

Б. Обама починає формувати уряд

ВАШІНҐТОН. — Новообраний Президент США Барак Обама, який вступає на посаду в січні, 6 листопада почав формувати свою адміністрацію. Наступні 11 тижнів в Америці будуть перехідним періодом. Сподівання на обіцяні ним зміни дуже високі, і найбільш терміново йому доведеться вирішувати проблему фінансової кризи. Всі очікують, кого він призначить міністром фінансів. Серед припущень – Ларі Самерс, який працював в адміністрації Била Клінтона, та Тімоті Гітнер, президент Банку федеральних резерв у Ню-Йорку. Б. Обама запросив на посаду голови адміністрації конґресмена зі свого штату Ілиной Рама Емануеля, який колись був радником Президента Б. Клінтона. Також очікують, що він незабаром призначить нового міністра фінансів. Є припущення, що Б. Обама попросить теперішнього міністра оборони Роберта Ґейтса залишитися на своїй посаді. Б. Обамі потрібно здійснити основні кадрові призначення до 20 січня, коли відбудеться його інавґурація. (*Бі-Бі-Сі)*

Китай не підтримує створення ґльобальної системи ПРО

ПЕКІН. — Китай не підтримує пляни США з створення ґльобальної системи протиракетної оборони (ПРО), заявив 6 листопада офіційний представник Міністерства закордонних справ Китайської народної республіки Цінь Ган, відповідаючи на запитання про намір Росії розмістити ракетні комплекси „Іскандер" у Калінінґрадській області у відповідь на розміщення елементів ПРО в Східній Европі. Він підкреслив, що розвиток системи ПРО, включаючи розміщення відповідних компонентів в окремих реґіонах світу, не сприяє розвиткові міжнародної взаємовіри. Конфлікт між США й Росією з приводу розміщення в Европі американських систем ПРО одержав новий розвиток. У зверненні до Федеральних зборів президент Російської Федерації Дмитро Медведев заявив, що у відповідь на дії США Росія розмістить у Калінінґрадській области ракетні комплекси „Іскандер", а також буде вести радіольокаційне придушення ПРО США. Своє розчарування вже висловили представники Держдепартаменту США й Пентаґону. З неґативною оцінкою плянів Москви виступило НАТО. *(„Кореспондент")*

Візита Барака Обами до Білого Дому

ВАШІНҐТОН. – У США почався процес переходу влади від теперішнього Президента Джорджа Буша до новообраного, Барака Обами. Хоча до вступу його на посаду залишається ще понад два місяці, Б. Обама вже створює владну команду.

У понеділок, 10 листопада, Б. Обама на запрошення Дж. Буша відвідав Білий Дім, де провів, за його словами, „істотні переговори". Жодних заяв для преси провідники не робили, підкреслюючи тим самим приватний характер візити. У перебігу майже дворічної виборчої кампанії Б. Обама доволі часто критикував Президента Дж. Буша і його „політичні провали". Б. Обама казав, що „світ полегшено зітхне, коли Дж. Буш піде з Білого Дому". Але тепер Дж. Буш особисто приймав Б. Обаму як почесного гостя, що залишив позаду передвиборну риторику.

Дж. Буш з дружиною Лорою вийшов зустрічати гостей і вітав Б. Обаму і його дружину Мішель. Візита Б. Обами цілком відповідає традиції, але є й різниця. Вона полягає у тому, що візита відбулася набагато раніше, менш ніж за тиждень після виборів. За словами Дж. Буша, він сам приспішує події, оскільки це вперше за 40 років влада передається під час війни.

Конґресмен Рам Емануель, призначений Б. Обамою на посаду начальника штабу Білого Дому, пояснив: „Справа у тім, що ми переживаємо історичну кризу, дві війни (в Афганістані та в Іраку) і світову фінансову кризу, що триває. У нас нема часу чекати ще місяць чи шість тижнів. Тому, на відміну від попередніх переходів влади, ми вже найближчим часом дізнаємося про ключові призначення членів кабінету, відповідальних за національну безпеку та економіку".

На думку аналітиків, Дж. Буш, запрошуючи Б. Обаму, продемонстрував своє благородство. Він відкрив для Б. Обами свій дім, джерела інформації та свій уряд. Тим самим він показав, що робить усе можливе, щоб допомогти майбутньому президентові керувати країною. Варто згадати, що після виборів Дж. Буш назвав перемогу Б. Обами „тріюмфом американської леґенди".

Протягом перехідного періоду новообраний президент працює в окремому будинку неподалік Білого Дому, але не в його периметрі. Він підбирає людей на посади міністрів, керівників комісій, дорадників, провідних дипломатів тощо. Щодня він, паралельно з діючим президентом, отримує звіти розвідслужб про події у реґіонах світу, важливих для американської безпеки. Діючі урядовці знайомлять членів наступної адміністрації з справами у міністерствах та відомствах з тим, щоб ті не почувалися новачками, ставши до праці 20 січня 2009 року.

Охороняють Б. Обаму подібно до діючого Президента. Його кортеж – це дві лімузини, одна з них порожня, плюс декілька авт супроводу з аґентами служби безпеки. Б. Обама підкреслив, що до 20 січня виконавчу владу зосереджено у Білому Домі, що країна може мати лише одного президента, і нині це Дж. Буш.

14 листопада у Вашінґтоні на запрошення Дж. Буша відбулася економічна зустріч провідників 20 країн, які обговорювали шляхи подолання економічної кризи. Б. Обаму запросили взяти участь, але він відмовився. Якщо на засіданнях „Групи 20" і були присутні члени команди Б. Обами, то лише як спостерігачі. *(Радіо „Свобода").*

САТИРИЧНИМ ПЕРОМ

Чому я не хочу в НАТО

Не хочу, бо я не звик до людського життя. Мене виховували, як бидло, як худобу, що ходить у стаді чи в отарі і на будь-яке пасовисько мене постійно веде той чи інший баран.

Бо я не звик до високих життєвих стандартів, соціяльної захищености і чистої екології.

Бо я не хочу здобувати освіту в Европі, лікуватися в Европі, вільно їздити по Европі. Я не знаю, що таке вільно, що таке воля і що таке демократичне життя. Я до цього за 300 з лишком років не підготувався. Я готовий до лопати, кирки, мотики, ковадла чи, врешті-решт, до наших рідних московських кайданів і братньої дружби з великим російським народом та державної української мови в таборах ҐУЛаґу .

Бо я все життя за чимось стояв у черзі і досі хочу стояти в черзі. У тому числі і за візою. Я не звик не стояти в черзі, їздити по Европі без віз, і навіть цього не уявляю і не можу уявити, як це без закордонної візи відвідувати Брюсель, Париж, Лондон, Лісабон чи Ліверпуль.

Бо я абсолютно не розумію, що таке колективна безпека, як це не йти на війну в Афганістан, Чечню чи Грузію, коли мене до цього закликає двічі рідна Москва, щоб придушити повстання в Празі, у Варшаві чи в Будапешті, або як саперними лопатками не пройтися по головах і плечах грузин чи якихось прибалтів, які хочуть бути вільними, незалежними і ще до того пруться невідомо чого і за чим у те НАТО.

Бо я не знаю, що таке стабільність у державі, і знати не хочу. Я не знаю, чому я маю захищати чиїсь інвестиції, як не знаю, чому ті інвестори їх вкладають у нашу економіку і хочуть для мене спокою, надійности і дати мені більшу платню, ніж я маю.

Бо мені зовсім не потрібний европейський кошик, бо я його ні разу в своєму житті не бачив. Не знаю, який він, і що я туди маю вкладати, якщо отримувати таку велику заробітну платню за свою працю. Я звик до свого кошика, а точніше до – поліетиленового мішочка, як і до своєї скромної платні. Я за неї можу собі купити цілий буханець хліба або білий батон (і зауважте, майже щодня), пляшку пива і до пляшки хвіст тарані на початку місяця.

Бо НАТО заявляє, що „ні" корупції і хабарництву. Мені це, як усім таким, як я, ні корупція, ні хабарництво зовсім не загрожують. Бо я нікому нічого не даю, бо й немає чого дати. От хто щось має, той хай дає, і хай боїться того НАТО та приєднується до мене, пересічного українця, який любить дивитися по телевізору про корупцію, хабарництво, бо то життєва правда і все то значно цікавіше, ніж якісь там американські вестерни.

Бо якщо раптом мене, голуба, в мороз пошлють за Волгу, для профілактики, то я на все життя залишуся щасливим, як народний депутат Дибенко від партії КПУ. Бо Сибір у нас несходима, Чорнобильських дірок там немає і повітря таке чисте, як в епоху мезозойської ери. Хоч бери його, закупорюй у скляні банки і вивозь, як контрабанду, до того ж задимленого Мадриду, Парижу чи Лондону.

Тепер ви зрозуміли, чому я не хочу вступати в те НАТО і ніколи не вступлю? Бо головне, як казала моя знайома Клава, „НАТО мені нє НАДО". Я не знаю, з чим його їдять і якою паличкою в ньому колупаються.

Олег Чорногуз,
Заслужений діяч мистецтв України, письменник, громадський діяч, Київ

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

сил спільно працює задля добра країни.

OPIC було засновано як структуру уряду Сполучених Штатів Америки у 1971 році. Корпорація допомагає американському підприємництву інвестувати за кордоном, сприяє економічному розвиткові на нових ринках, оберігає приватний сектор від ризиків, пов'язаних з прямим інвестуванням за кордоном, підтримує зовнішню політику США. OPIC була відсутня в Україні протягом декількох років через нерозв'язаність питання відшкодування збитків від застрахованої інвестиції з періоду 1990-их років. Підписаний меморандум відкриває дорогу до розв'язання цієї проблеми.

Американська торговельна палата в Україні та Американсько-українська підприємницька рада привітали цю новину.

Президент палати Хорхе Зукоський відзначив, що підписання меморандуму надсилає позитивний сиґнал підприємцям про відкритість України для підприємництва і допоможе у залученні додаткових стратегічних інвестицій на цей ринок.

„Одним з головних пріоритетів Американсько-української підприємницької ради протягом останніх років було сприяти поверненню чудових програм OPIC із сприяння підприємництву та економічному розвиткові України, – сказав Морґан Вільямс, голова ради. – Рада однозначно вітає підписання меморандуму". *(Посольство США в Україні)*

Уточнення

В жалобному повідомленні Фундації ім. Івана Багряного, опублікованому на сторінці Фундації („Свобода", ч. 45), помилково подано, що св. п. письменник Василь Гришко похований „в мавзолеї на українському православному кладовищі в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі". Насправді він похований у могилі на цьому цвинтарі.

Голову ВР...

(Закінчення зі стор. 1)

відповідь на мої пропозиції щодо об'єднання політичних сил, на незалежну позицію в стінах парламенту". Він назвав дії 10 депутатів НУ-НС зрадою демократичних ідеалів, які НУ-НС відстоював на виборах. БЮТ наполягає на голосуванні звільнення голови бюлетенями. *(Бі-Бі-Сі)*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Надія на патріярхат

Богдан Панкевич

Нещодавні події в Грузії та пов'язане з ними чергове світоглядне розділення українського суспільства знову підтвердило необхідність світового визнання Київського патріярхату. Існує велика потреба в такому православному, орієнтованому на українські інтереси духовному центрі, який міг би консолідувати українців і допомогти нам орієнтуватися в сучасному інформаційному полі, збуреному потоками брехні та пропаґанди. Позаяк Церква в нашій державі все ще залишається єдиною авторитетною інституцією.

Чи наблизила нас візита Вселенського Патріярха Варфоломея I до Київського патріярхату як канонічно визнаного об'єднання всіх православних? Напевно, так. Але чи використала Україна цей візит максимально ефективно?

Приїзд Патріярха до Києва для українських православних християн мав таке саме значення, як приїзд Папи Римського для українських греко- та римо-католиків 2001 року. Тоді у Львові вздовж усіх переїздів Папи вулицями міста спонтанно вибудовувалися щільні коридори людей, які палко вітали його. На молитовних зустрічах збиралися сотні тисяч вірних, а Служба Божа об'єднала півтора мільйона християн з усього реґіону. Після цієї візити втратили сенс будь-які дискусії щодо леґітимности та популярности згаданих Церков в Україні.

Патріярха Варфоломея I приймали на найвищому державному рівні. Але Церква – це не влада, Церква – це люди. Проте, ентузіязму мільйонів православних українців високий гість побачив недостатньо. Влада й українські Церкви спрацювали погано. Зрозуміло, що вірні Московського патріярхату чекали на Патріярха Алексія, і багато з них ставилися до константинопольського гостя як вульґарна, а часто й хамська опозиція.

Єрархи українських православних Церков ухвалили правильне рішення не бути присутніми на урочистостях. Але ж українським православним християнам ніхто не забороняв масово показати своє прагнення до єдности зі світовим православ'ям. Це були вихідні, всі охочі могли прибути до Києва, їх зібралося б щонайменше декілька мільйонів, разом з киянами. Однак, українські Церкви чомусь не надто переймалися такою організацією паломників, і Патріярх не отримав нагоди побачити того великого ентузіязму, який насправді нуртував серед українських православних громад.

Також наша влада під час візити допустилася прикрої моральної помилки. Саме в ці дні західні області України залляла катастрофічна повінь. Державні мужі, на відміну від простих громадян, володіли оперативною інформацією, знали про справжні маштаби лиха та кількість людських жертв. Але, діючи в найгірших радянських традиціях, відгородили Патріярха від цієї інформації, щоб не псувати помпезно-елейного сценарію візити. Українська еліта показала повне нерозуміння ролі Патріярха й тієї великої нагоди, якою була його присутність саме в ці дні. Що могло бути природнішим та більш об'єднувальним для українського суспільства, ніж спільна молитва під проводом Вселенського Патріярха про стримання стихії, допомогу постраждалим і спасіння душ загиблих?

Після повернення з України Варфоломій I напевно довідався про трагедію, що сталася під час його перебування. І мабуть, щиро подивувався поведінці української влади, яка продемонструвала таку духовну черствість і незрілість.

Ми не знаємо всіх нюансів переговорів, які тривали на тему Київського патріярхату як кінцевої мети та Київської Митрополії під омофором Вселенського Патріярха як першого етапу на цьому шляху. Але, обговорюючи цей процес, сторони мусили також зачепити питання кандидатури майбутнього Київського Митрополита як єдиного архиєрея для не-московських православних християн України. Це питання зовсім не просте. На відміну від греко-католиків, православні єрархи в підпіллі майже не перебували й за віру масово не постраждали. Майже всі вони є або випускниками семінарій московського православ'я, або вихованцями цих випускників з усіма рисами та підходами, що випливають з цього факту. Постраждалого за віру Патріярха Володимира, який був об'єднуючим моральним авторитетом для православних України, наші закляті брати зуміли віртуозно замордувати ще далекого 1995 року. Кого тепер Вселенський Патріярх міг би призначити главою Київської Митрополії – це питання залишається відкритим.

Вселенському Патріярхові доволі складно ухвалити рішення про Київську Церкву, враховуючи ультиматуми та демарші Московського патріярхату. Варфоломій I розуміє можливість руйнування Москвою поступу у справі екуменізму, якому він присвятив багато архипастирських зусиль.

Алексій II показав силу вже тим, що зумів ізолювати майже всіх провідників світового православ'я від участи у візиті Варфоломея до Києва. Навіть грузинський Патріярх Ілля послухав його. Хоча, напевно, гірко пожалкував про це вже через два тижні – у час жорстокої російської інтервенції. Це добра наука: нікому не слід іти зі злом на компроміс, особливо патріярхам.

Потрібно знайти спосіб допомогти Вселенському Патріярхові ухвалити правильне рішення з українського питання. Тут може знадобитися згадка про прикрощі, завдані Константинополем Україні в минулому. Хто-хто, а українці можуть пригадати правонаступникові візантійських патріярхів низку зрад, які катастрофічно вплинули на руйнування української державности та духовности в різні часи християнського періоду нашої історії.

Про автора: Богдан Панкевич – радник міського голови Львова, Почесний консул Голяндії у Львові.

(Закінчення на стор. 10)

Хто чого чекає від нового президента США?

Ще задовго до 4 листопада журналісти та політологи висували різні версії щодо того, як можуть складатися взаємини між Україною і США після приходу у Білий Дім нового американського президента. Загадку ускладнювала та обставина, що і республіканець Джон МакКейн, і демократ Барак Обама, говорячи на зовнішньополітичні теми, підкреслювали важливість стратегічного партнерства між обома країнами, обидва виявили добре розуміння геополітичної ситуації, в якій перебуває Україна, і її внутрішніх проблем та перспектив. Дж. МакКейн з відвертістю колишнього вояка говорив про загрозу українському відродженню з боку неоімперіялізму Москви і про потребу активніше сприяти Україні в її орієнтації на НАТО й Европейський союз. Б. Обама безпомильно визначив справді доленосне завдання України: позбутися енерґетичної залежности від Росії.

Але й після дня виборів у США поле для версій і передбачень не стало вужчим, і покищо ніхто з поважних експертів не береться на 100 відс. запевнювати – позитивом чи неґативом позначиться на Україні обрання Президентом США Б. Обами. Більше того – висловлюються діяметрально протилежні погляди. Наприклад, колишній Посол України в США Юрій Щербак вважає, що офіційний Вашинґтон за Б. Обами пом'якне до Москви, Росія буде для нього на першому місці, бо такою є традиційна лінія демократів.

Цілком навпаки справу бачить керівник соціологічної служби „Український барометр" Віктор Набоженко. На його думку, Б. Обама захоче показати Москві, що він – не м'якотілий президент, тому буде радикальнішим до Росії, хоча це може ще більше ускладнити українсько-російські взаємини.

Ще інакше проґнозує розвиток подій президент київського Центру соціяльних досліджень „Софія" Андрій Єрмолаєв: мовляв, Б. Обама є прихильником „якомога м'якшої ліберальної моделі світоустрою" і прийшов не для збільшення, а для зменшення конфліктности в сучасному світі, для зміцнення загальної атмосфери миролюбности. І це не може не стосуватися також і його ставлення до Росії. В кожному разі, Б. Обама не збирається позбавляти Росію участи у „великій вісімці", як це плянував зробити республіканець Дж. МакКейн.

Щось подібне заявив президент Европейської Комісії Жозе Мануель Баррозо: „Це поворотний момент для Сполучених Штатів Америки. Можливо, це поворотний момент для світу. В Европі ми сподіваємося разом з Президентом Б. Обамою здійснити амбітну програму ґльобалізації – подолати фінансову кризу, сприяти зростанню та новим можливостям, боротися з кліматичними змінами".

Ще інші оглядачі звертають увагу на те, що головним зовнішньополітичним дорадником Б. Обами є відомий всьому світові професор Збіґнєв Бжезинський, тому від нового Президента США слід очікувати тієї позиції щодо України, котру послідовно висловлює З. Бжезинський. Вона, в загальних рисах, полягає в тому, що зовнішньополітичний вибір – це справа дозрівання українського суспільства, тобто справа самої України, і цього за неї не зробить ніхто інший.

При такому розмаїтті передбачень щодо майбутньої політики Б. Обами все ж є й така точка зору, якої дотримується більшість аналітиків: ще новообраний Президент США передусім спрямує всі свої зусилля на розв'язання внутрішніх американських проблем, розуміючи, що саме від цього буде залежати й міжнародна роля країни. Адже у світовій фінансовій кризі, яка, як відомо, не обійшла й Україну, економічні експерти звинувачують найбільше Америку. Який вихід запропонує Б. Обама? Складні проблеми дуже рідко мають прості рішення. Тому з приводу наміру Б. Обами підвищити податки для найуспішніших і найбагатших підприємців країни економісти висловлюють великі і, мабуть, небезпідставні сумніви: дотеперішні підвищення податків, що були здійснювані переважно демократичними адміністраціями, швидше ставали для американської економіки гальмом, а не ліками.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ЛИСТОПАД В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Залишився жити у піснях

У виданих в Україні до 1991 року енциклопедіях багатьох діячів нашої культури, зокрема літератури, стосується не зовсім зрозуміле визначення: „український радянський" – поет там чи прозаїк, чи драматург, чи маляр. Йдеться, швидше за все, про чисту формальність – про те, що дана особистість жила і творила в часи радянщини. Щодо змісту самої творчости, то ці два слова, „український радянський", дуже часто звучать як відверті антаґоністи, принаймні в жодному конкретному випадку не врівноважуються, і взагалі в нашому красному письменстві значно менше було коньюнктурних, ідеологічно заанґажованих авторів, ніж тих, у кого українськість переважала над радянськістю.

Переважала вона, й то явно, преяскраво, і в Андрія Малишка, бо хоч він сплатив досить вагому данину утопіям та ілюзіям радянських часів й одержав за щиру непотріб аж дві Сталінські премії, зате чимало з його поетичної спадщини так глибоко увійшло в естетичне, художнє життя нації, що сьогодні сприймається як автентично народне. Далеко не всі, хто тепер на молодіжних вечірках співає „Пісню про рушник" чи „Ми підем, де трави похилі", чи „Знову цвітуть каштани", чи „Київський вальс", чи „Пролягла доріженька", знають, що це покладені на музику Малишкові вірші – надзвичайно зворушливі, ніжні, ліричні, по-народному мудрі.

Народився А. Малишко 14 листопада 1912 року в Обухові на Київщині, в сім'ї сільського шевця, після закінчення Київського інституту народної освіти вчителював, під час війни, вже маючи за собою майже 10 поетичних книжок, працював військовим кореспондентом, з тих літ походить його цикл „Україно моя!" – п'ять віршів, пройнятих глибокою любов'ю сина до матері-України, полум'яною вірою у її світле майбутнє.

Хоч, може, не все в творчості А. Малишка високоцінне й непроминальне, але все – дуже людяне, таке, в чому кожен читач впізнає власні почуття і думки, але вже піднесені до загальноукраїнських символів, як от у випадку з рушником, вишитим матусею червоними і чорними нитками, або у випадку усім українцям близького образу стежини, що веде від батьківських порогів у далекі світи, але вічно кличе назад...

Кудись пішла, не повертає,
Хоч біля серця стеле цвіт,
Ота стежина в нашім краю
Одним одна біля воріт...

Навіть на тлі традиційно пісенної української поезії вірші А. Малишка – щось особливе: до них найбільше вдавалися такі знані композитори, як Платон і Георгій Майбороди, Левко Ревуцький, Олександер Білаш та інші.

Загалом на музику покладено понад 100 Малишкових поезій. У багатьох з них чуємо святе слово „мати" – і це не просто література, навіть не просто поезія, а те, що є найбільш сутнісним, найдорожчим в нашому національному світосприйманні і світорозумінні.

В автобіографії поет потім згадував: „Як живу, бачу свою матір – Ївгу Базилиху, її сині, задумливі і повні живого народного розуму очі. Вечорами, сидячи за прядкою, вона співала тихенько і протяжно, і ці пісні врізалися мені в пам'ять на все життя. Знала вона їх багато і співала з глибоким почуттям. Були серед них сумні й тяжкі, веселі й жартівливі, і було в тих піснях стільки живого й близького серцю, такі картини породжували живі народні образи, що й сьогодні я пам'ятаю кожне слово... Зміст їх так сконденсовано, думки так відшліфовані сторіччями, що кожної з них вистачило б на великий твір-оповідання або повість, з пісні можна було б намалювати картину або створити скульптуру, а розкрита в драмі, вона могла б стати шедевром сцени... Той незабутній вогонь батьківської хати, де вперше почув я думи великого Кобзаря, материнська пісня, ласкава і сувора – вигодували і випестили мене, дали мені душевний гарт і радість на все моє життя...".

І ще ось що можна сказати про А. Малишка: з кожною новою збіркою віршів він ставав немовби молодшим, крила його пісенности, лірики не лише не заламлювалися від життєвої втоми, а дедалі міцнішали й чистішали, дедалі вище здіймали поета над усім минущим.

Таким надхненним і юним він залишився в нашій літературі.

...Я сорочку знайду, вишиванку,
І надіну, як хлопчик, радий.
По барвінку піду на світанку
Молодий, молодий, молодий...

П. Ч.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Про сумну долю Якова Головацького

Відгукуюся на добре написану статтю „Був добрий початок" (ч. 42). Постать Якова Головацького – відомого вченого, письменника, громадського діяча, одного з активних членів „Руської трійці", до певної міри символізує, передає ті процеси в суспільно-політичному і культурному житті Галичини, які мали місце у XIX ст.

Революційні події 1848 року в Европі знайшли широкий відгук у Галичині, де, посилилася боротьба народних мас за соціяльне і національне визволення. В травні 1848 року у Львові була заснована перша українська політична організація – Головна Руська Рада, а по всьому краю виникли її філії. Важливе місце в їхній діяльності займало питання створення української національної ґвардії. Значну ролю у виробленні плятформи українського національно-визвольного руху відіграв Слов'янський з'їзд у Празі, в роботі якого брала участь делеґація Ради, а також представники так званого „Руського собору". Позиція народних мас, зокрема селянства Галичини, проявилася також під час виборів до першого австрійського парляменту в дні його роботи. Почала виходити перша українська газета „Зоря галицька", розпочався збір підписів за поділ Галичини на дві провінції – східню (українську) з центром у Львові і західню (польську) з центром у Кракові.

В усіх цих подіях Я. Головацький брав активну участь. У жовтні 1848 року на першому з'їзді діячів української культури Я. Головацький виступив з ґрунтовною доповіддю про мову. Важливою частиною національно-визвольного руху була боротьба за українську школу. Одним з результатів її стало відкриття катедри української мови і літератури у Львівському університеті, яку очолив Я. Головацький.

Після поїздки у 1867 році на етнографічну виставку до Москви, де Я. Головацький виступав з промовами, він звільнений з університету і разом з сім'єю еміґрував в Росію. Відхід від проґресивних демократичних позицій і прихід до редакційного москвофільства – такою була сумна доля не лише Я. Головацького, а й деяких інших представників галицької інтеліґенції.

Ярослав Колодій,
Дженкінтавн, Пенсильванія

До поліщуків, волинян та всіх людей доброї волі

У вересні Товариство св. Андрія отримало листа з села Проходи на Волинському Поліссі. В листі о. Миколай, настоятель української православної парафії Київського патріярхату, просить допомогти їм закінчити будову храму.

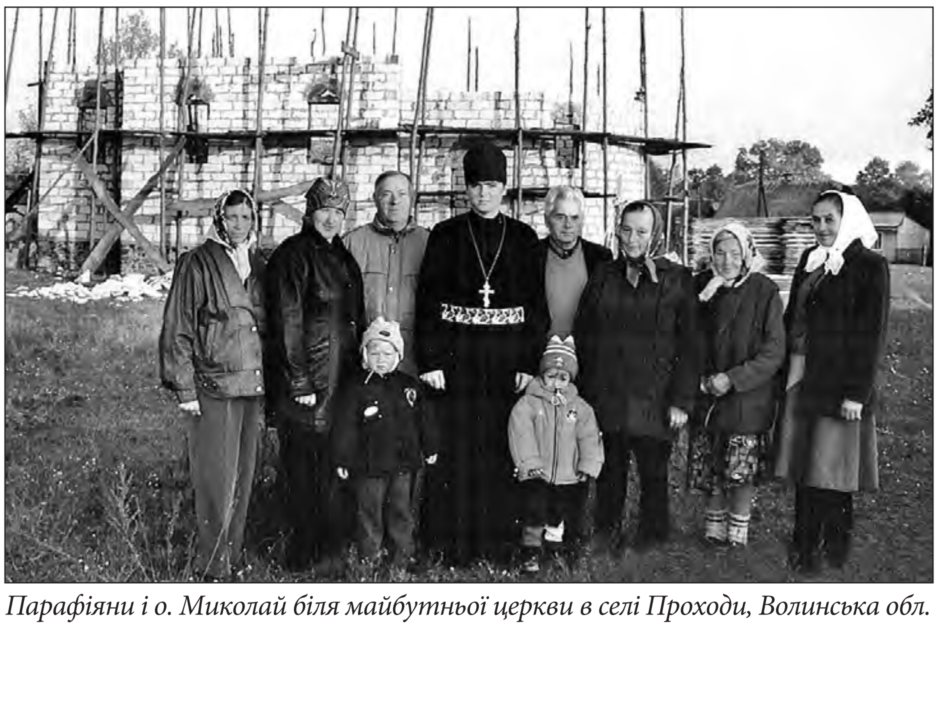
Він пише: „Наше село невелике. Більша частина односельчан духовно живе ще ніби при комуністичному режимі і підтримує Московський патріярхат. В 2004 році невелика кількість парафіян, патріотів України, розпочала будівництво храму, де Богослужіння буде здійснюватись рідною, зрозумілою для всіх мовою".

Про хід будівництва храму о. Миколай пише: „...Були зведені стіни храму, а щоб поставити дах, потрібні великі кошти, яких зібрати нам не під силу. І щоб зберегти стіни від руїни в зимовий період, а стіни вже зимували дві зими, необхідно виготовити покрівлю".

З листом він прислав світлину парафіян, зроблену на тлі храму. На ній молодий священик, його дружина з двома маленькими дітьми та група скромно вдягнених поліщуків старшого віку. Дивлячись на них, стає очевидним, що поставити дах над храмом їм справді „не під силу"...

Товариство св. Андрія підтримує прохання о. Миколая. Нашим обов'язком є подбати, щоб іскра національного і релігійного відродження на Поліссі не згасла через нашу неувагу. Просимо надсилати звільнені від податків пожертви на адресу: St. Andrew's Society Inc., 1023 Yorkshire Dr., Los Altos, CA 94024.

Михайло Герець,
заступник голови
Товариства св. Андрія,
Ратерфорд, Ню-Джерзі



Парафіяни і о. Миколай біля майбутньої церкви в селі Проходи, Волинська обл.

Ожив музей „Бойківщина" у Самборі

Історико-етнографічний музей „Бойківщина" в Самборі в цьому році міг би відзначати 80-ліття від свого заснування у 1928 році, якби не перерва у праці внаслідок його закриття радянською владою.

Засновники музею, активні громадяни міста, поставили його на високому рівні не лише добірною колекцією експонатів, але й виданням „Літопису Бойківщина", збірника науково-популярних розвідок, щоб зберегти історично-культурне минуле. Завдяки професійному рівневі, музей був прийнятий у систему тодішнього державного музейництва (польського).

У 1990-их роках нові ідеалісти-музейники відновили цей культурний осередок Самбора. Давніші колекції поповнено новими збірками, а постійні розшуки додають додаткові експонати побутової культури Бойківського краю. Приділено увагу також міському побутові минулого століття, збереженого в домах знатних громадян міста.

Влаштовано кімнату родини Козакевичів, в пляні є передати до музею предмети з сальону родини Біленьких (з мого спадку), які старанно зберегли теперішні власники дому.

Там же, мабуть, віднайдуться й різні документи і записки Теодора Біленького, професора державної (австрійської) учительської семінарії, почесного цісарського радника. Він був співзасновником товариства „Бойківщина" і того ж музею (у 1928 році) та приватного учительського семінара „Рідної школи".

Під час війни зі Львова переїхав син Теодора Ярослав, професор Академічної гімназії, який був секретарем Національної Ради, створеної у Львові в червні 1941 року (президент д-р Кость Левицький, заступник – О. Дзерович), а опісля – співзасновником Української Головної Визвольної Ради (УГВР) у співпраці з Романом Шухевичем, і першим головним суддею УГВР.

Засяг праці музейної – широкий, бо, крім тематики етнографічної, предметом уваги є й історичні дослідження подій українського Опору у цьому реґіоні. Перевидано також „Літопис Бойківщини" з 1930-их років. Це два томи цінного матеріялу, що є джерелом автентичних науково-популярних інформацій з ділянки історії, культури, побуту і звичаїв Бойківського краю.

Тепер продовжується ремонт заль, а ще потрібна направа огорожі і брами. Є проєкт використання площі при будинку, зокрема спорудження музею під відкритим небом, щоб перенести туди старовинну церкву й інші будівлі в бойківському стилі.

Велика вартісна праця варта підтримки. Адреса музею „Бойківщина" (директор Роксоляна Данчин): пл. Андрія Чайковського, 4, Самбір, 81400, Львівська обл., Ukraine.

Мґр. Дора Рак
(Теодора Біленька),
Шорт-Гилс, Ню-Джерзі

Треба працювати для України

Тепер в Україні молодь не хоче йти до вищої школи і набувати професії, але кожний хоче стати до урядової роботи. Люди їдуть до Еспанії чи Італії, і там носять цеглу на вищі поверхи, але вдома вони хочуть лише в бюрі працювати. А тоді дивуються, що в Україні їм є зле жити. Вони будують чужу економіку і думають, що їм німці привезуть свою техніку, а вони лише будуть пити „водку" і діставати добрі гроші. Той час вже минув, коли в СРСР один працював, а 10 чекали з ложками. В Україні усе потрібне – від доброго молотка чи сокири до доброго плуга.

Німецькі фармери приїжджають в Україну, беруть у оренду землю і обробляють тисячі гектарів, а українці лише заздрять тим чужинцям, що вони доробляються і стають багатими. Чи то є вина чужинців, які тяжко працюють і задоволені з плодів української землі?

Також пшеницю, соняшник чи сталь не можна викидати на чужий ринок по низьких цінах. Я був у одному ресторані в Україні, і мене здивувало, що все, що подавали до столу було чуже – масло і цукор з Польщі, солодке до чаю – з Австрії, а куряча лапка – з Америки. Невже українцям чуже більше до смаку?

Україна має добру землю, природні копалини, але людям бракує мудрої голови. Усе, що йде за кордон, мусить бути перероблене бодай два рази. Замість того, щоб продавати соняшники, їх треба переробити на олію. Та олія, котра непридатна для харчування, може бути для лакування меблів, косметичних або медичних засобів. Я бачив у крамниці як люди купували по 10 пляшок горілки. Щоб щось зробити мудрого, треба бути тверезим. Держава повинна підвищити ціни на алькоголь і тютюнові вироби, щоб її купували хібащо на великі свята.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю перші імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону.

Редакція за загальними правилами преси має право редагувати мову за українським правописом і вдаватися до необхідних скорочень надісланих статтей.

Редакція

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Маленька Україна в Америці

Враження студентки Острозької академії з України, яка працювала на Союзівці.

Осіннє листя щедро позолотило землю. Зажурено ловлять останні промені сонця вкриті холодною росою перших приморозків жоржини. А мене ще й досі зігрівають теплі спогади про неповторне літо на Союзівці, куди я потрапила за програмою „Work and Travel". Мене зігріли щирі зустрічі з щедрими і багатими на добро душі людьми – українцями американської та канадської діяспори, які зуміли тут, на далекому континенті, зберегти усі особливості української нації.

Саме тут, на оселі Союзівці, серед розкішної гірської природи, можна вдихнути на повні груди не лише безмежну силу свіжого гірського повітря, але й відчути неповторну атмосферу українського духу.

Коли я вперше побачила Союзівку, у мене не було відчуття, що я в Америці. Складалося таке враження, що я знову приїхала у свою рідну Україну: всюди можна було почути гарну українську мову. Коли знайомилась з охайними вуличками, здавалось, що поважні статуї українських митців і національних героїв вітають мене на чужій землі. Будиночки для гостей, які оригінально названо іменами українських міст, привітно дивились в очі, ніби промовляли: не хвилюйся, ти тут бажана гостя...

Але приїхали ми сюди, щоб попрацювати. Зізнаюсь чесно: брав острах, чи справлюсь з працею, чи не викличу нарікань?

Одного дня Соня Семанишин доручила мені працювати у таборах „Exploration camp" і „Discovery Camp". Це було для мене несподіванкою. Ніколи не подумала б, що робота з дітьми може приносити стільки задоволення і моральної розради. Справді, кожного дня – щось нове, діти – постійне джерело енергії. Цікавим виявився і колектив, у якому довелося працювати. Приємною була співпраця з Катею і Володею Наливайками, Христею Данилюк і Христею Кукурузою-Кейд, Сенді Лемекою – вони прекрасні не лише як дослідники, вихователі та активісти, але й просто як колеґи та друзі.

А потім була праця на кухні... Через це проходять всі, наскільки я можу судити з розповідей інших працівників Союзівки та з власного досвіду також. Я думала, що важчого, нуднішого бути не може. Але наш улюблений шеф Андрій Соневицький запевнив нас, що це дуже цікаво. Виявилося, що це справді не нудна робота. Саме працюючи офіціянткою, я мала нагоду познайомитись з багатьма добрими людьми, у мене з'явилося багато американських друзів, і я переконалась, що люди, які приїздять у Союзівку, дуже привітні, щедрі.

Не можу не згадати усіх, кому я дуже вдячна за допомогу, підтримку, розуміння та безкорисливість.

Богданка Пузик – зустріла нас, українських дівчат, на летовищі. Перше, що мене вразило, – це її бездоганна українська мова і, звичайно, її справжня українська щедрість.



Молоді працівники Союзівки. Фото: Оксана Тритяк

Щиро дякуємо нашому шефові А. Соневицькому за чудову екскурсію по Ню-Йорку та прекрасний витончений, справді український гумор. Запам'яталося приємне товариство Тані Благітки-Ядлицької. Ніколи не забуду доброти Роми Лісович, її мами Її Василенко та її сина Лесика. Безмежно вдячна їм за щиру, справді українську гостинність. За час перебування у них і з їхньою допомогою ми побачили, мабуть, пів Америки, чудово відпочили.

Дуже хочу висловити щиру вдячність також управителеві оселі Несторові Паславському, адже саме завдяки йому в українців американської та канадської діяспори є унікальна можливість відвідати маленьку Україну за океаном.

На все життя залишаться у пам'яті спогади від зустрічі з президентом Українського Народного Союзу Стефаном Качараєм. Враження повноти життя, досконалости людської особистости залишилось від спілкування з цим розумним, інтеліґентним, порядним і водночас по-українськи щирим чоловіком.

Безмежна вдячність вам усім, друзі, за те, що зуміли зберегти на далекому американському континенті маленьку, але таку рідну Україну, рідну мову, традиції, що, незважаючи ні на що, не розтратили безмежної щедрости української душі і передаєте її з покоління в покоління. Тепер у моєму серці є місце і для Союзівки.

У цю пору осіннього падолисту в Україні живу теплими спогадами про Союзівку. Чи й там така ж щедра на позолоту осінь – не знаю. Але точно знаю, що там щедрі на золото душі люди. Щиро сподіваюся, що це була перша, але не остання зустріч.

Мирослава Кундельська,
Острог, Рівненська обл.

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ГОЛОДОМОР 1932-1933 РОКІВ В УКРАЇНІ

Комісія американського Конґресу з досліджень Великого Голоду в Україні

Божена Ольшанівська

(Продовження. Початок в ч. 43, 44, 45)

На таких прийняттях була нагода особисто говорити і апелювати до них у справі Комісії Голоду й інших українських справ.

Масові листи також вислано від Крайового Комітету для Відзначення жертв геноциду в Україні в 1932-1933 років, з підписом голови д-ра Петра Стерча; від Українського Євангельського Об'єднання Північної Америки – з підписом голови Володимира Багрія; від Українсько-Американських Ветеранів – з підписом головного коменданта Джо Бреґи; і від Фонду катедри українознавства при Гарвардському університеті – з підписом Степана Хемича. 20 відділів АГРУ організували масове писання листів з усіх штатів, де проживають українці.

До Президента Роналда Рейґана і речника Палати Представників О'Ніла вислано десятки тисяч поштових листівок з закликом про підтримку.

Щоб натиснути на Ден Майку і Ден Фасела (обидва із Флориди) Ігор Ольшанівський і Володимир Боднар їздили в цій справі до українських громад у Фльориді. Вони побували у церквах, громадських установах, групах, з різними особами на обох узбережжях Фльориди. З делеґаціями українців вони відвідували місцеві бюра конґресменів. Це була ретельна праця, яка зайняла багато часу.

Щоб домогтися прихильного ставлення окремих конґресменів, АГРУ інформувало їх офіси і зустрічалося з ними.Члени АГРУ ходили „від дверей до дверей" до всіх вашінґтонських і місцевих представництв членів Конґресу і переконували їх в потребі творення Комісії Голоду. Переважно відповідь була така: „Ми будемо голосувати за законопроєкт, коли він буде для цього переданий повній Палаті, але самі ми не будемо нічого робити". Це розчаровувало, але і така обіцянка була чогось варта.

Майка поступився

Нарешті призначено день слухань на 3 жовтня 1984 року, на передостанній день 98-го Конґресу. Ці слухання мали надзвичайний успіх. На слуханнях у Підкомітеті міжнародних мій прихильно свідчили сенатор Денис Ді Консіні (демократ з Арізони), що було винятковою подією, бо переважно сенатори не свідчать в Палаті Представників; головний спонсор проєкту конґресмен Джеймс Флоріо (демократ з Ню-Джерзі); конґресменка Марсі Каптур (демократка з Огайо); Дейвид Ґ. Рот, повірений в етнічних справах для Американського Єврейського Конґресу; Джан Кромковський, голова Крайового Центру для міських етнічних справ, та І. Ольшанівський від АГРУ та Крайового Комітету для Відзначення Жертв геноциду в Україні у 1932-1933 роках.

Протилежні свідчення дав Робі Марк Палмер, який представляв Адміністрацію, тобто Президента Р. Рейґана і Державний Департамент. Р. Палмер висловив застереження Уряду, що це буде „ще одна бюрократична комісія, повторення того, що вже існує у приватному секторі, і за цим лавиною покотяться подібні домагання інших етнічних груп".

Усі прихильники Комісії говорили дуже переконливо, але зокрема треба згадати свідчення Д. Рота. Він порівняв геноцидний голод до єврейського Голокосту і всім пригадав, що в Конгресі США вже є Комісія Голокосту (у цій комісії членом є українець д-р Юліян Куляс). Він питав: „Чи трагедія євреїв важливіша від української трагедії? Якщо євреї можуть мати свою комісію, то чому українці не мали б мати своєї? Чи смерть 6 мільйонів євреїв є чимось важливішим, ніж смерть 7 мільйонів українців? Обидва народи нищились задля політичних причин і лише за те, що вони були тими, ким були. Тому Конґрес США повинен дати їм ту саму увагу, щоб весь світ пізнав ті огидні і жахливі злочини, і щоб вони ніколи не повторювалися". Свідчення Д. Рота, так яскраво виголошені, перевищили всі сподівання.

Це виразно потрясло Д. Майку. Він знав, що міг очікувати таких прихильних висловів від українців, але щоб це прийшло від інших – це було повною несподіванкою. Емоції у залі свідчень наростали. Заля для слухань була переповнена, так що багато присутніх мусіли стояти. Кожний, хто чув ті свідчення, не міг втриматися від того, щоб стати прихильником законопроєкту.

Д. Майка, який довший час не призначав дати слухань, бо намагався балянсувати між різними лоббістами і ледве не занапастив цей законопроєкт, раптом став віч-на-віч з сильним та впливовим єврейським голосом на користь комісії.

При кінці слухань, у кволій спробі щось виправити, Д. Майка порадив шукати порятунку в Сенаті, бо там процедура більше гнучка, а в Палаті вже було запізно щонебудь робити. Це була єдина дорога, яка залишалася, і тому продовження підтримки законопроєкту спрямовано на неї.

Слухання у Сенаті

Конґрес США побудований на прикладі парляменту Англії, початки якого сягають в минуле до Маґна Хартії 1215 року. Структури англійської Палати Громад і Палати Представників у США є подібні. Обидві Палати одержують право на владу від тих, хто їх вибирає. Членів палат вибирають громади з виборчих округів для того, щоб вони приймали закони, включно з грошовими витратами.

Не можна в цей спосіб порівняти американський Сенат з Палатою лордів в Англії, бо їхні функції зовсім різні. Палата лордів складається з аристократів, які не займаються творенням нових законів. Натомість Сенат США, у склад якого входять по два сенатори з кожного штату, творить закони, затверджує угоди і затверджує призначених Президентом членів уряду.

Конґресменів, або членів Палати Представників, вибирають на дворічну каденцію, і тому від них можна сподіватися більшої активности і швидших рішень, ніж від членів Сенату, яких вибирають на шестирічну каденцію і які можуть повільніше діяти. Українським активістам залежало, щоб закінчити працю над законопроєктом щодо Голодомору перед закінченням 98-ої сесії Конґресу, і тому вони зосередили свої зусилля на, здавалося б, швидшій Палаті Представників. Але, як це часто буває з навіть найбільш дбайливим плянуванням, сталося якраз навпаки. Палата Представників рухалася поволі, з опором, а від Сенату підтримка прийшла швидко.

Щоб законопроєкт став законом, потрібно згоди двох палат американського Конгресу. Сенатор Бил Бредлі погодився внести законопроєкт щодо Голодомору в Сенаті, і він це зробив 21 березня 1984 року — чотири місяці після того, як конґресмен Дж. Флоріо вніс його у Палаті Представників. Цей „супровідний закон", позначений як S.2456, дістав підтримку 23 сенаторів (майже четверта частина всіх 100 членів Сенату, в порівнянні з понад четвертою частиною, тобто із 123 з усіх 435 членів Палати Представників).Спершу події навколо прийняття цього закону посувалися дуже поволі, пізніше справа пішла набагато швидше.

1 серпня 1984 року, тобто чотири місяці після внесення законопроєкту, сенатор Чарлз Персі – республіканець з Ілинойсу, голова Комітету закордонних зв'язків сенату – призначив слухання перед повним Комітетом.

Це було полагоджено так швидко завдяки стараням д-ра Мирона Куропася, заступника голови УНС і визначного провідного члена української громади в Ілиної.

Д-р М. Куропась був також заступником голови АГРУ, відповідав за зв'язок з етнічними групами. Завдяки його зусиллям і його зв'язкам з іншими національностями під час слухань в Палаті свідчили прихильно єврей Д. Рот і поляк Дж. Кромковський.

Сенатор Ч. Персі ставився прихильно до голодового законопроєкту, і це відразу створило приязну, теплу і ввічливу атмосферу.

Слухання відбулися в призначений день, головував сам сенатор Ч. Персі. Добре приготовані свідчення дали сенатор Б. Бредлі, д-р М. Куропась та І. Ольшанівський. Р. Палмер, представляючи Адміністрацію Президента, знову виступив проти створення Конгресової Комісії Голоду.

Сенатор Б. Бредлі промовисто перелічив багато причин для створення Комісії Голоду, яка американському Уряду дасть багато джерельних знань. Він з симпатією і прихильністю розповів про свої враження від подорожі по Радянському Союзі під час його студентських років.

Д-р М. Куропась від Українського Народного Союзу доводив, що американський народ дуже багато скористає з ознайомлення з детальною історією країни, і це знання зміцнить американську оборонну поставу.

І. Ольшанівський, від організації „Американці в обороні людських прав в Україні" і від крайового Комітету для Відзначення жертв геноциду в Україні у 1932-1933 років, сказав, що жертви цього штучного голоду, які уціліли, вже дуже старі і немічні, і свідчення від них треба дістати так швидко, як це лише можливо. Якщо ми цього не зробимо тепер, велика частина історії пропаде назавжди. Додатково для підтримки законопроєкту Комісії Голоду, д-р Дж. Мейс долучив свою дисертацію, що вийшла друком.

Р. Палмер від імені Адміністрації Президента викликав здивування своїм виступом, поблажлива форма якого була образливою. Нелогічні і хворобливі арґументи показували, що тодішня Адміністрація США не турбувалася українською етнічною меншиною і не шанувала її.

Багатьом українцям було важко прийняти таке неґативне свідчення, вони просто не могли цьому повірити. Вони не розуміли, що остаточно відповідальним за протидію законопроєкту є Президент Р. Рейґан і його виконавча гілка Уряду. Для тих українців Р. Рейґан з його закликами про боротьбу з „імперією зла" був „улюбленцем", і цього ніщо не могло змінити – вони його обожнювали, хоч він противився створенню Комісії Голоду, а пізніше насильно повернув Мирослава Медведя Радянському Союзові.

До неґативного голосу від Адміністрації Президента долучилася група, що сама проголосила себе елітою української Вашінґтонської громади, і яка в своїй зарозумілості передбачувала і пророкувала все якнайгірше для законопроєкту про Голодомор, натаврувала його неможливим до реалізації і применшувала його як „погано написаний, незакінчений" проєкт.

З України відізвався академік Бабій, який критикував створення Комісії Голоду в американському Конґресі як втручання у внутрішні справи Радянського Союзу.

В додатку американське товариство козаків зреаґувало сильно і неґативно, мотивуючи свій спротив до комісії тим, що в 1932-1933 років голод був також на Кубані і в Росії і не був геноцидом України. В додатку декотрі євреї „потихеньку" опонували створенню Комісії Голоду, щоб не відвертати уваги від їхньої трагедії Голокосту.

Ігноруючи підривні удари по законопроєкту і не беручи серйозно до уваги брак підтримки частини української громади, яка зачисляла себе до інтелектуальної еліти і повинна б краще розуміти справи, АГРУ дальше продовжувала свої зусилля у Сенаті.

Під час численних поїздок до Вашінґтону нав'язано контакти з сенаторами з проханням, щоб вони стали спів-спонзорами законопроєкту. Ці дії підтримані також листами і телефонними дзвінками від їхніх виборців.

(Закінчення – в наступному числі „Свободи")

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Про гетьмана Івана Виговського – це актуальна тема

НЮ-ЙОРК. – 11 жовтня в Науковому Товаристві ім. Шевченка відбулася доповідь проф. Юрія Гаєцького про видатну постать нашої національної історії – гетьмана Івана Виговського.

Історія України періоду XVII та XVIII ст. приваблює своїм романтизмом і трагізмом цієї доби. У подіях, що розвивалися після смерти Богдана Хмельницького, дивовижним чином проглядаються не тільки нефортунні наслідки для подальших змагань за українську державність, але й прямі аналогії з суперечливими обставинами сьогодення.



Проф. Юрій Гаєцький.

Протягом усієї доповіді наявно відчувався багатолітній інтерес професора Юрія Гаєцького до всіх історичних обставин названої епохи, ба – також до географічних умов, особливостей адміністративного поділу тодішньої України, навіть до топографічних деталей окремих територій. За словами доповідача, бувши в Україні, він не раз обійшов місцевості, де точилася Конотопська битва. Це дало йому змогу відновити буквально похвилинний хронометраж тієї важливої перемоги українського війська над московськими воєводами.

Слухаючи проф. Ю. Гаєцького, мимоволі пригадуєш Генріха Шлімана з його завзятими пошуками місцезнаходження Трої. Справді, якраз таке небудене ставлення до своєї науки надихає історика Ю. Гаєцького до підготування та видання все новіших монографій і посібників, що їх захоплено студіює учнівська молодь.

Доповідач розповідав того вечора про численні чесноти, мужні вчинки, високу освіченість, гучні військові перемоги видатного державного діяча України І. Виговського. Забракло гетьманові одного – в рішучу, доленосну годину відкинути свій страх перед „громадянською війною", приборкати внутрішніх ворогів. Так, саме укоськати, уговкати, кажучи словами Юрія Федьковича, частину старшини, а надто тих „пурявих", упертих посполитих, що так успішно „один другого воювали".

Професор згадував ще й інші причини тодішніх невдач. Чого б це ми мали міняти наш баштан та наші меди на пісний харч державної служби? – чухали чуби запорожці. Натомість діти шляхти дедалі більше відсувалися від необхідного січового вишколу. І. Виговський плекав Чигирин як столицю західного типу, запроваджував „манери", не пив з козаками і так „віддалив" себе від поспільства.

Розглядалися мотиви діяльности визначних козацьких полковників Івана Богуна, Григорія Гуляницького, гетьмана Петра Дорошенка, з одного боку, та Якима Сомка, Василя Золотаренка, Павла Тетері, Івана Брюховецького, з іншого.

У національно-визвольній війні, – підвів проф. Ю. Гаєцький до однозначного висновку авдиторію, – успіх приходить передусім до тих, хто задля скріплення державної суверенности, як також в ім'я перетворення пробудженого народу на пана своєї історичної долі, твердо пам'ятає про необхідність жертовно нехтувати особистими чварами та образами.

Сергій Панько

Клівлендська громада пожертвувала на УКУ 120,000 дол.

КЛІВЛЕНД, Огайо. – З ініціятиви приятелів Українського Католицького університету (УКУ) Клівленду і околиць та Української католицької освітньої фундації (УКОФ) в неділю, 26 жовтня, в залі парафії Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі відбувся добродійний бенкет і зустріч з о. д-ром Борисом Гудзяком, ректором УКУ. Близько 300 осіб взяли участь в бенкеті на підтримку УКУ.

Ведучі програмою Ірина Кулик і Ричард Глабше відкрили бенкет, привітали гостей. Парох церкви о. Михайло Дроздовський започаткував програму молитвою Митрополита Андрея Шептицького, яка вплинула на святковий настрій публіки.

Опісля був висвітлений фільм „УКУ в 2008 році", який розповів про життя студентів, нові корпуси університету. Був також короткий виступ про УКУ Патріярха Української Греко-Католицької Церкви Любомира Гузара, який з'ясував унікальність УКУ на терені колишнього СРСР і його благородну місію у вихованні духовно зрілих, ідейних і національно свідомих провідників Церкви і України.

Л. Гузар подякував українській діяспорі в США і Канаді за фінансову допомогу УКУ і Церкві. УКОФ, яку очолює Джон Курі, за шість років зібрала 10 млн. дол. і уможливила працю університету.

До дирекції УКОФ входить Дж. Курі, проф. Джефрі Віллс, Снарлес Нойбекер, Ґай Камарата, Олег Караван, о. д-р Б. Ґудзяк і о. Михайло Лоза.

Головний доповідач о. д-р Б. Ґудзяк привітав учасників бенкету і висловив подяку жертводавцям, які щедро допомагають УКУ.

УКУ, сказав о. Б. Ґудзяк, здобуває визнання у світських і духовних колах України і світу. 700 випускників УКУ продовжували свої студії за межами України і усі повернулися в Україну. Мрії Митрополита А. Шептицького і Патріярха Йосифа Сліпого здійснилися, коли в 1994 році було закладений перший камінь під будову університету, а в 2002 році відбулася інавгурація УКУ.

Святковий обід поблагословив о. В. Дроздовський, Марта Келер і Василь Ільчишин зачитали імена жертводавців. Пожертви, зібрані під час бенкету, від січня цього року разом становлять 120 тис. дол. і дорівнюють сумі, яка була зібрана два роки тому.

Ведучі програмою подякували присутнім за участь і пожертви, громадському комітетові за підготування бенкету. Співом „Боже Великий" закінчено бенкет.

7 грудня – конференція на честь 100-ліття Юрія Шевельова

НЮ-ЙОРК. – 7 грудня Українська Вільна Академія Наук у США та Український Інститут Америки влаштовують конференцію, присвячену 100-літтю з дня народження Юрія Шевельова – видатного мовознавця, літературного критика, науковця світового маштабу.

Конференція почнеться о 1:30 год. по полудні в УІА на 79-ій вулиці і П'ятій Авеню. Головні доповіді виголосять професори Павло Гриценко – директор Інституту української мови Національної академії наук в Києві, та Богдан Рубчак, визначний поет і літературознавець, професор-емерит Ілинойського університету в Чикаґо. Опісля, в панелі, про вибрані аспекти з життя і творчости Ю. Шевельова розповідатимуть професори Ася Гумецька, Андрій Даниленко, Альберт Кіпа та д-ри Теодор Костюк і Лариса Онишкевич.

Управа УВАН

Надія...

(Закінчення зі стор. 5)

Почнімо з княжих часів. Науковець І. Паславський обґрунтовує неґативну ролю візантійських патріярхів у руйнуванні Київської Митрополії у XIII ст. Після великого розколу християнського світу Візантія шукала сильних союзників для протистояння Римові. А на східних просторах не було нікого сильнішого за Золоту Орду. Власне вказівками Константинополя пояснюють той факт, що невдовзі після зруйнування 1240 року татаро-монголами Києва митрополити подалися не в Галицько-Волинські землі, а на Володимиро-Суздальщину, фактично ставши васалами Золотої Орди.

У такий спосіб Константинопольський патріярхат перетворив Київську Митрополію на структуру, підпорядковану руйнівникам Київської Русі. Годі придумати дошкульнішого удару по тодішній праукраїнській державності.

Але це ще не все. У Нормана Дейвіса знаходимо підтвердження ґльобальної деструктивної політики, яку вела Візантія проти Київської Русі в напрямі стимулювання міжусобиць, подрібнення й ослаблення руських князівств перед самим початком монголо-татарської навали. Інтриґи та провокації значно ослабили могутню колись Київську державу, і візантійське духовенство активно сприяло цьому процесові.

Данило Галицький у той час провадив значні екуменічні зусилля, метою яких було об'єднання християнського світу проти татаро-монгольської загрози. Ці кроки нашого короля наштовхнулися на сильну протидію Константинополя, що пізніше, в 1347 році, навіть ліквідував Галицьку Митрополію на вимогу московського князя.

На слов'янських землях насаджували ідеологію цезаро-папізму, проповідь православної винятковости (тобто релігійної нетерпимости), державної підлеглости Константинополеві як наслідок підлеглости релігійної. Для русичів допускалася лише влада князів – потенційних васалів константинопольського імператора. Візантія ефективно боролася проти сценарію можливого державного суверенітету українських земель під проводом власного суверена – короля.

У своєму протистоянні з Римом і протидії поширенню европейських унійних цінностей Візантія зробила Київську державу заручником своїх інтересів і цинічно штовхала князів до підпорядкування своєму союзникові – Золотій Орді, а згодом – Московській державі як її правонаступниці.

Варто згадати й аґітаційний вплив Константинопольського Патріярха Паїсія на Богдана Хмельницького. Чи не його запевнення остаточно схилили гетьмана до союзу з Московією, привели до подальшої руїни всього українського суспільства? А згодом, 1686 року, за вказівкою турецького султана, якому московський цар щедро заплатив, підпорядкований султановій владі Константинопольський Патріярх звелів перенести митрополію з Києва до Москви. Українську православну автономію як основу української державності остаточно зруйнували.

Отож роль константинопольських патріярхів у справі нищення українських державних і церковних інституцій була фатальною. Вміло застосувавши ці арґументи, можна було б переконати Варфоломія I поправити нарешті величезну шкоду, заподіяну його попередниками, та пришвидшити наше релігійне відокремлення від Москви.

От лише чи вистачить на це хисту та мудрости в сучасних керівників України та її Церкви?

(„Львівська газета", 30 вересня)

Народний депутат від БЮТ Андрій Шевченко відвідав Нью-Йорк

НЮ-ЙОРК. – 1 листопада народний депутат України Андрій Шевченко, член депутатської фракції „Бльок Юлії Тимошенко" (політичні партії Всеукраїнське об'єднання „Батьківщина", Українська соціял-демократична партія, партія „Реформи і Порядок"), Перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації, зустрівся з громадою у церкві св. Юра. У його зверненні до присутніх і у відповідях на запитання чітко простежувався політик і журналіст „П'ятого каналу", який правдиво висвітлював Помаранчеву революцію.

А. Шевченко зазначив, що політична ситуація в Україні залишається дуже мінливою, а на економіку впливають декілька факторів, пов'язаних зі світовою економічною кризою. Зокрема інвестиції в Україну зменшилися – в той час, як ціни на експортні товари різко впали. Хоча становище в Україні є дуже важким, але консолідація політичних сил має продовжуватися, що в свою чергу призведе до утворення політичної структури, яка зможе провадити необхідні реформи, зокрема в правничій сфері.

Після доповіді А. Шевченко відповів на запитанння, була надана можливість коментарів. Йшла мова про приватизацію землі, яка заборонена законом, але насправді існує; корупцію; поділ бюджетних коштів; партійну виборчу систему, що унеможливлює голосування за певних кандидатів. Визнаючи важливість цих проблем, А. Шевченко вказав на вибори місцевих депутатів до органів влади у березні 2010 року, як на добру нагоду надати більше виконавчої та законодавчої влади органам місцевого самоврядування.

А. Шевченко прибув до Сполучених Штатів на запрошення Єйльського університету як почесний стипендіят, щоб, як він сказав, „чужого навчитися і своє показати".

Україна суттєво відстає від інших країн за кількістю студентів, що навчаються в Єйлі, зазначив А. Шевченко. Однією з тем можливої співпраці між Єйлем і Україною, яку запропонував А. Шевченко, є проблема СНІДу.

Д-р Богдан Оришкевич, засновник Української студентської спілки в Америці, що організувала зустріч, був модератором дискусії, що зібрала багато громадських діячів, журналістів, студентів та професорів, від Ню-Йорку до Каліфорнії. Федеральна кредитівка „Самопоміч" спонзорувала цю зустріч разом з „USA/USA-Укрмережа", що є програмою Координаційного комітету допомоги Україні і допомагає учням в Україні отримувати стипендії до найкращих коледжів Америки (директор Б. Оришкевич).

Мішель Гу,
Юрій Омельченко

Ансамбль юних бандуристів утворено в Ютиці, Ню-Йорк



Пластовий ансамбль юних бандуристів в Ютиці (зліва): проф. Ярослав Ликтей – дириґент, Калина Мельник, Юліянка Ликтей, Таня Мельник, Наталка Ликтей, Наталка й Остап Юравичі.

ЮТИКА, Ню-Йорк. – За бажанням батьків і пластунів створено Пластовий ансамбль юних бандуристів під проводом Ярослава Ликтея. Батьки привозять своїх дітей на проби, а діти вчаться співати та грати на українському національному інструменті – бандурі, прилучаються співу і музики.

В авдиторії при Українській католицькій церкві св. Володимира Великого 17-18 жовтня відбувся річний фестиваль. Настоятель церкви о. Михайло Бунз запросив бандуристів виступити на цьому фестивалі.

Перед виступом Я. Ликтей коротко розповів про бандуру, а тоді ансамбль виконав в'язанку пісень. Бандуристи були в українських національних строях. Цей виступ присутнім вельми подобався, бо як можна не любити ангельський спів молоді.

Після виступу американці підходили до бандуристів, щоб їм подякувати, розпитували про бандуру та Україну. Так бандуристи стали амбасадорами українського хорового мистецтва, бандури й України.

Ярослав Ликтей

Пластовий Курінь „Ті, що греблі рвуть“ відбув свою раду

СЛОВТСБУРҐ, Ню-Йорк. — Пластовий курінь сеньйорок „Ті, що греблі рвуть“ 18-19 жовтня відбув свою дворічну раду в прекрасній посілості Сестер-служебниць Непорочної Діви Марії (СНДМ) у Словтсбурґу, Н.Й.

На раду з'їхалися подруги з усіх кінців США та Канади, щоб послухати звітів Курінної старшини, окремих плавень з Австралії, України, Канади та США, вибрати новий провід і засісти в дружньому колі при ватрі, котру з питомою веселістю та пластовим гумором підготовила та провадила плавня „Бистриця“ з Ню-Джерзі.

Дарія Даревич, уступаюча курінна, повідомила, що в курені сеньйорок є 115 членок з Австралії, Канади, США та України. Членки куреня відіграли важливу ролю в організуванні та переведенні Ювілейної міжкраєвої пластової зустрічі, що відбулася в східній Канаді 4-19 серпня 2007 року. Членки куреня активно працюють як новацькі та юнацькі виховниці, також займають провідні становища в Пласті на місцевому та крайовому рівнях.

Головними точками дискусій були питання, як притягнути до куреня молодших і як розповсюджувати інформацію про курінь „Ті, що греблі рвуть“ та піднести його помітність.

Одним з цікавих заходів була точка „Будьмо краще знайомі“, де членки представлялися, і можна було довідатися, яке людське багатство зібране в Пласті, про працю його членів в громадах і особисті професійні досягнення багатьох подруг з куреня. Різноманітність професій сягала від імунології, планування і розбудови городів і парків до учителювання, журналістики, історії мистецтва, фармації, географії, підприємництва та торгівлі.

Вечірня „ватра“, що відбулася у великій залі зборів, була дуже влучно і з пластовим гумором підготована на тлі відомого музичного дійства „Гомін музики“ (Sound of Music) плавнею „Бистриця“ з Ню-Джерзі, а дружня зустріч при ватрі продовжувалася скечами та пластовими піснями.

До нового курінного проводу вибрані на наступних два роки: Марта Кузьмович – курінна, Леся Лебедь (США), Дарка Ковалик (Канада), Марічка Артиш (Україна) – заступниці, Оксана Бачинська – писар, Маруся Колодій – скарбник, Оленка Юрчук – редактор „Вістовика“, Галина Кутко (США) і Галина Субтельна (Україна) – архіварі, Мотря Кузич (США) і Рома Зубенко (Україна) – референтки кандидаток, Дарія Даревич, Марта Боровик і Софія Качор – радники.

Курінь „Ті, що греблі рвуть“ поділений на частини-плавні з назвами рік України: „Бистриця“ (Ню-Джерзі), „Дністер“ (Ню-Йорк), „Лімниця“ (Бафало, Ню-Йорк), „Стрий“ (Гартфорд, Конектикат), „Золота Липа“ (Канада) „Дніпро“ (Австралія) і „Черемош“ (Україна).

Наступну раду куреня „Ті, що гревлі рвуть“ заплянowано на жовтень 2010 року, місце і дату буде подано в майбутньому. Для дальших інформацій виходьте на мережу: http://www.hrebli.org.



Учасниці ради Пластового куреня „Ті, що греблі рвуть“ в посілості Сестер -служебниць Непорочної Діви Марії у Словтсбурґу, Ню-Йорк.

Конференція про Голодомор

КЕМБРІДЖ, Масачусетс. – 17-18 листопада в Гарвардському університеті відбудеться міжнародна конференція за участю 29 осіб з наукових інституцій США, України, Росії, Польщі, Франції, Голяндії та Канади.

Конференція складатиметься із шістьох засідань, що відбудуться впродовж двох днів. У доповідях будуть висвітлені теми: „Хронологія Голодомору", „Великий голод і національне питання", „Складнощі при визначенні національного виміру Голодомору, Кубань", „Голодомор і його зв'язок з репресіями 1933-1934 років в Україні", „Українське село після Голодомору", „Вплив Голодомору на міста в Україні", „Дегуманізація суспільства: зміни в морально-етичній свідомості людей після Голодомору", „Реакція на Голодомор у Польщі та Західній Україні", „Голодомор в світлі німецької окупації", „Голод в Україні після Другої світової війни (1946-1947 роки)" та ін.

У музичній залі вперше будуть виконані уривки з нової опери „Червона Земля (Голод)" Вірка Балея.

Виступи на конференції будуть поміщені на інтернет-сторінці Інституту: www.huri.harvard.edu.

Свято живопису і музики

ІРВІНҐТОН, Ню-Джерзі. – Концерт в пам'ять учительки музики Українського Музичного Інституту проф. Дарії Гординської-Каранович і виставка картин мисткині Дори Ольшанівської-Гоман відбулися 19 жовтня в Українському народному домі. Залю заповнили шанувальники музичного і образотворчого мистецтва, які тепло прийняли артистів і щиро їм аплодували.

Український Музичний Інститут, започаткований 1952 року у Ню-Йорку, розрісся за роки своєї діяльности на відділи. Одним з активніших став відділ в Нюарку та Ірвінґтоні, Ню-Джерзі. А до найбільш шанованих викладачів відділу в середині 1950-их років належала концертова піяністка та педагог з професійною репутацією в Европі, зокрема у Львові та Відні, Д. Гординська-Каранович.

Концерт, присвячений 100-літтю від її народження, пройшов гарно, з помітним мистецьким відголосом. Студентську програму розпочав педагог та скрипаль Рафаїл Венке, який звернув увагу на необхідність вчительського проводу у кожній педагогічній системі.

„Словацька пісня" прозвучала у виконанні Марічки Сороки, п'єску Жака Офенбаха (з „Орфея") подала Сара Адамю. „Українську пісню" Ковальської виконав Олесь Бігуняк при супроводі Тані Бігуняк, Тирольський танець „Лендлер" представила Софійка Сорока. „Концерт на теми українських пісень" Берковича виконали Оля та Т. Бігуняки, пригадавши цього заслуженого композитора з УМІ.

Викладач інституту Богданна Волянська, керівник вокального ансамблю „Промінь", поділилась своїми спогадами про незабутню Д. Гординську-Каранович.

Наступною точкою програми був менует Вольфґанґа Моцарта „Хлібчик з маслом", який завжди виконувала Д. Гординська-Каранович на прохання слухачів. Тепер його виконав Володя Стащишин.

Андрій Гавриш при супроводі Т. Богданської презентував „Концерт д-дур" Джевані Зайца, а Аня Івашко представила „Органну прелюдію" Йогана Баха-Дмитра Кабалевського. Заля почула також „Ноктюрн ціс-моль (опус посмертний)" Фредерика Шопена у виконанні Святослава Леська.

Проф. Т. Богданська розповіла про успіхи кількох учнів Д. Гординської-Каранович в житті. До відомих на терені школи Нюарку належала студентка Ґеня Вольц.

Колишня студентка УМІ в Нюарку Уліта Ольшанівська з творчим розмахом відтворила твір Ф. Шопена „Фантазію-експромт ціс-моль".

Елеґантною камерною музикою прозвучав „Романс" Людвига ван Бетговена у виконанні скрипальки Насті Антонів, при акомпаніяменті Елі Романишин. Ці „імпортовані" з штату Ню-Йорк виконавці внесли в програму свої вартості впевненої ансамблевої гри та прикладного звучання твору музичного велетня Л. Бетговена.



Дора Ольшанівська-Гоман з сином Маркусем біля портрета Дарії Гординської-Каранович.

Музикознавець Роман Савицький-молодший зазначив у своєму слові, що усмішка завжди потрібна в житті і вона була необхідною для Д. Гординської-Каранович у важкі роки Другої світової війни. Її називали в Нюарку „соняшною панею", а згодом в Україні до неї звертались, як до „соняшної дами".

Чепурна програмка концерту подала вагомі цитати з багатої кар'єри цієї обдарованої піяністки. А на сцені був встановлений добірний інструмент фірми „Стайнвей", власність УМІ в Нюарку.

На виставці Д. Ольшанівська-Гоман показала 17 картин різноманітної тематики і стилів, зокрема картини з жіночими постатями „Пріма Донна", „Відпочинок", „Контемпляція". Деякі роботи, як серія „Крізь моє вікно", є імпресіоністські, проте більшість творів належить до сучасного реалізму.

Д. Ольшанівська-Гоман вчилася в Ню-Йорку, у Вищій мистецькій школі „Парсонс скул оф Дезайн", де здобула диплом бакалавра мистецтва. Вона продовжила мистецькі студії у Райлі Лідзі, де вдосконалювала стиль сучасного реалізму. Д. Ольшанівська-Гоман належить до асоціяції художників, дає лекції гри на фортепіяні, пов'язуючи музику з образотворчим мистецтвом.

Божена Ольшанівська,
Роман Савицький мол.

Дует „Чисте джерело" співає для дітей України



Учасники зустрічі в Школі українознавства ім. Лесі Українки.

ВИПАНІ, Ню-Джерзі. – 25 жовтня в Школі українознавства ім. Лесі Українки, що діє в Українському американському культурному центрі Ню-Джерзі, відбувся концерт дуету „Чисте джерело" у складі Наталі і Надії Павлишиних, які під патронатом Постійного представництва України при Організації Об'єднаних Націй проводять акцію „Дітям від дітей" з метою збереження доробку української культури, патріотичного виховання молоді, а також для збору коштів на дитячий сиротинець „Любисток" в місті Самбір Львівської области.

За погодженням із Шкільною радою при Українському Конґресовому Комітеті Америки, благодійні концерти з участю дуету „Чисте джерело", інших талановитих молодих виконавців та колективів відбулися у Школах українознавства ряду міст Ню-Джерзі.

Зусиллями дуету „Чисте джерело" вже зібрано і передано для самбірського дитячого будинку 800 дол.

Ольга Марин

Стемфордськйй...

(Продовження зі стор. 1)

не було випадковим. Латинські єпископи, перетягуючи новоприбулих з Австро-Угорщини еміґрантів під своє лоно, намагались не допустити утвердження УГКЦ як Церкви свого права на теренах США. Нью-Йорк та інші великі центри фактично були закриті для втілення такої ідеї. Проте відданість та терплива праця духовних провідників і мирян зробили своє. І в 1956 році, на основі звіту префекта Східньої Конґреґації, що наша Церква тут, в Америці, вже перейшла зі статусу місійної території на постійне поселення нашої еміґрації, і що її організація осягнула вже такий ступінь, що можна утворити постійну структуру, Апостольський престіл прийняв рішення про створення екзархату.

Стемфордська екзархія повинна була єднати наших вірних, що проживали у Нью-Йорку та Новій Англії, включаючи також штати Конектикат, Ровд-Айленд, Масачусетс, Вермонт, Нью-Гемшир та Мейн. На цій території проживало тоді 86,324 українців-католиків, котрі були об'єднані у 83 парафії та чотири місійні станиці. В екзархаті було 105 священиків, включаючи Отців-василіян та Отців-францисканів. В екзархаті працювали також Сестри-василіянки, Сестри-служебниці Непорочної Діви Марії, Сестри-місіонерки Покрови Божої Матері та Сестри-робітниці Пресвятих Сердець Ісуса і Марії.

Інтронізація першого екзарха у Стемфорді відбулася 15 грудня 1956 року. Її здійснив Апостольський делеґат Архиепископ Амлето Чіконіані, що став пізніше Префектом Конґреґації для Східніх Церков та Державним секретарем Ватикану. У тих урочистостях взяли участь усі наші єрархи на американському континенті, багато латинських єпископів та представників наших громадських та культурних установ. Штат Конектикат представляв сам губернатор Абрагам Рібікоф.

Під час інтронізації вітальне слово виголосив Апостольський делеґат Архиепископ А. Чіконіані, в якому він звернув увагу на ролю української еміґрації у вільному світі, зокрема на американському континенті. „Боже Провидіння, – говорив Апостольський делеґат, – покликало Вас сюди, і ми бачимо в тому призначення! Ми молимось і благаємо Господа, щоб Ваш народ, тепер поневолений, воскрес до вільного і щасливого життя. Дайте йому всю потрібну поміч, щоб він відзискав свободу і щоб Господь дав, щоб Ви могли зустрітись одні з одними і знову заспівати спільно ваші українські гимни та гимн подяки Господеві".

Апостольський Делеґат сказав також: „Мучеництво вашої Батьківщини – це історія великої жертви й хоробрости, а хоробрість і жертва є запорукою Воскресіння".

Перший екзарх

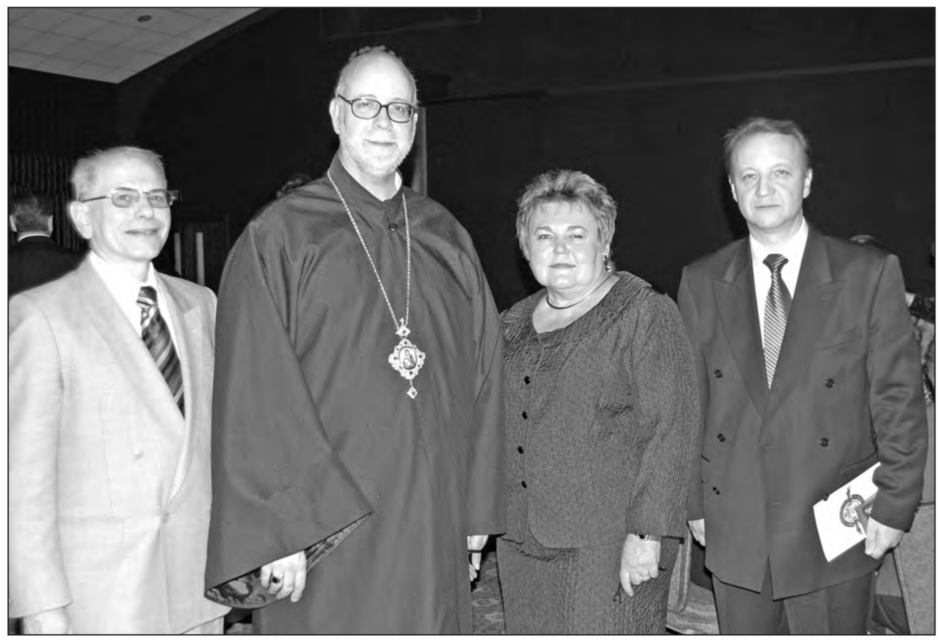
Владика А. Сенишин на час проголошення його екзархом мав 14-літній досвід як єпископ-помічник. Дуже часто він відвідував парафії як представник Кир Костянтина і був добре ознайомлений з потребами кожної церковної громади.

Кир Амброзій відзначався організаторськими здібностями. Ще як ігумен монастиря св. Миколая у Чикаґо, він у 1941 році організував величавий Євхаристійний конґрес. Як єпископ-помічник, він почав видавати щомісячний журнал „Ковчег" українською та англійською мовами. Окрім того, видавав спеціяльно для священиків інформаційний бюлетень „Лампада", у якому порушувались різноманітні питання, які торкались життя нашої громади та Церкви у США. Цей бюлетень виходив двічі на місяць.

У жовтні 1954 року Владика Амброзій організував Марійський Євхаристійний конґрес східніх обрядів, який відбувся у Філядельфії, з участю великої кількости єрархів східніх обрядів та високопоставлених церковних мужів латинського обряду.

Це була одна з наймасовіших релігійних маніфестацій, що їх влаштувала Українська Католицька Церква. У ній взяли участь тисячі вірних з Америки та Канади. З цієї нагоди була видана англійською мовою брошура з програмою Марійського конґресу та інформацією про різні східні обряди, які були представлені на конґресі. Щоб краще можна було пізнати нашу Церкву, Преосвященний Амброзій видав книжку англійською мовою „Catholics of the Byzantine Rite and their Divine Liturgy".

„В 1951-1955 роках, в порозумінні з Владикою Костянтином, я почав робити старання, щоб при Колегії св. Василія заснувати Візантійсько-Слов'янський Інститут з університетськими привілеями. Його завданням було б зберігати, розвивати та продовжити на американській землі філософічні, лінґвістичні, літургійні, обрядові та музикологічні науки. ... На жаль, цих задумів в користь нашої церковної та народної культури не вдалося здійснити. Але я не втратив надії, що це вдасться зреалізувати у майбутньому", – писав Митрополит А. Сенишин.



Владика Павло Хомницький з ведучими вечора на бенкеті Петром Шишкою, Ґенею Благою та диригентом хору „Думка" Василем Гречинським.

Кузня священичих кадрів

„Щоб наша Церква, що так відмінна від інших, і так маркантно національна, вдержалася, треба їй провідної інтеліґентної верстви, котра любила б цю Церкву та дорожила б усім, що українське. Треба виховати свою власну, свідому американсько-українську інтеліґенцію, в першій мірі своє, свідоме, українське духовенство", – наголошував Єпископ К. Богачевський, започатковуючи у Стемфорді Український коледж. З 1938 року він діє як Колегія св. Василія Великого. Цей заклад отримав акредитацію штату Конектикат з правом надавати студентам після чотирьох років навчання ступінь бакалавра філософії.

У червні 1961 року було розпочато будівництво нового приміщення колегії св. Василія, яке продовжив і завершив другий Стемфордський Єпископ, Йосиф Шмондюк, інтронізований Стемфордським Єпископом у листопаді 1961 року. Стемфордська семінарія св. Василія дала нашій Церкві понад 200 священиків, шість єпископів, серед яких – Глава УГКЦ Патріярх Любомир Гузар. Він був висвячений на священика у Стемфорді 30 березня 1958 року.

Під час святкування 50-ліття священства Владики Любомира у квітні цього року в Нью-Йорку Владика П. Хомницький підкреслив: „Ми надзвичайно горді з того, що саме у нас, у Стемфорді, проходила формація, Батька нашої Церкви, великого філософа і богослова, одного з найвизначніших мужів сьогодення Блаженнішого Патріярха Любомира Гузара".

Стемфордську семінарію закінчив також Владика Василь Лостен, який став пізніше третім Стемфордським Єпископом. На початку 1990-их років, коли постала незалежна Українська держава, семінарія знову ожила. Її студентами стали понад 70 юнаків з України.

Владика В. Лостен очолював Стемфордську єпархію 28 років, і вніс великий вклад у її розвиток – у зміцнення позицій не тільки як релігійного, але й як культурного центру. За визначний внесок у збереження та розвиток української культури Владика В. Лостен нагороджений Указом Президента України орденом „За заслуги" ІІІ ступеня.

Культурний центр у Стемфорді

Створення церковної структури сприяло не тільки збереженню нашої Церкви, а й розвитку культурних та національних надбань нашого народу на теренах США. Свідченням цього є Український музей і Бібліотека у Стемфорді, які минулого року відзначили 70-ліття свого існування.

Український музей і Бібліотека в Стемфорді є заінкорпоровані в штаті Конектикат як окрема культурна установа, але вони є невід'ємною частиною Стемфордської єпархії. Як перші українські Владики в Америці, так і їхні наступники завжди усвідомлюють важливість центральної установи, яка б зберігала, плекала та робила доступним усім українцям і неукраїнцям багатство нашої культури, рідної спадщини, яку привезли зі собою українські еміґранти до Америки

За останні 30 років число музейних експонатів збільшилося в десятки разів.

Українському музеєві і Бібліотеці пощастило отримати у посілість просторі будинки для розташування своїх колекцій. Музей знаходиться у т. зв. „Ле Шато", це вілла XIX ст., яка була частиною маєтку родини Квінтардів. Бібліотека – у будинку колишньої середньої школи св. Василія, який також колись був частиною маєтку Квінтардів.

Першим директором-куратором Музею і Бібліотеки був о. Лев Чапельський. Він зібрав добірну колекцію експонатів народного та образотворого мистецтв, як також започаткував зібрання книжок до бібліотеки та архівних матеріялів. Після нього директоркою була д-р Марія Клячко. Від 1964 року до 2001 року директором був д-р Василь Ленцик. Сьогодні куратором музею є мґр. Любов Волинець, а директором бібліотеки – о. мітрат Іван Терлецький.

(Закінчення на стор. 17)



Будинок, закуплений Владикою Костянтином Богачевським, тепер тут Український музей. Будинок є архітектурною пам'яткою міста. (Фото 1867 року з архіву мерії міста).

УКРАЇНА І СВІТ

Відкрито першу в Україні докторську школу

КИЇВ. – 8 жовтня у Києво-Могилянській академії розпочала діяльність перша в Україні докторська школа, що пропонує програми західнього зразка. Для української освітньої системи це революційна ініціятива, яка є радикально відмінною від радянської системи наукової освіти, ще чинної в Україні.

На відміну від традиційної аспірантури, суворо реґляментованої Вищою атестаційною комісією, докторська школа академії є втіленням принципів університетської автономії, незалежної від держави. З часом докторська школа академії повинна стати моделлю для законодавчих реформ у галузі наукової освіти в Україні.

Система післядипломної освіти в Україні вкрай потребує реформування. Функціонування її призвело до поширення корупції (купівлі академічних ступенів) і дискредитації української системи післядипломної освіти. З цієї причини багато українських студентів, що плянують розпочати академічну кар’єру (особливо ті, хто повертається до України після навчання за кордоном) навіть не збираються вступати в аспірантуру.

Україна у 2005 році приєдналася до Болонського процесу, який передбачає реформування системи вищої освіти. Таким чином Україна взяла на себе зобов’язання до 2010 року замінити радянську систему на західню систему третього циклу освіти, що відповідає принципам єдиного Европейського простору вищої освіти. Але насправді впровадження програм европейського типу навіть не почалося в Україні. Без створення реальної моделі докторської школи існує серйозний риск того, що в найближчому майбутньому Міністерство освіти й науки України спробує штучно підтвердити виконання своїх зобов’язань щодо Болонського процесу простим перейменуванням ступеню кандидата наук на докторський без реформування самої системи післядипломного навчання.

Цього року 16 кандидатів у доктори були зараховані в докторську школу на три докторські програми европейського типу. Кожна програма відбулася завдяки міжнародній співпраці: норвезькі, американські, еспанські та голяндські професори стали експертами з програм, керівниками досліджень і екзаменаторами дисертацій.

Докторська школа плянує відкрити наступного року ще три програми, кожна з яких повинна мати міжнародних партнерів, фінансування і достатню кількість представників академічної громади академії у кожній галузі.

Навчання у докторській школі полягає в тому, що протягом першого року докторанти прослуховують низку курсів міждисциплінарного і методологічного характеру, братимуть участь у тематичних курсах і семінарах. Протягом другого року навчання кількість курсів зменшиться, щоб докторанти могли заглибитись у власне дослідження.

Навчання докторантів завершується захистом дисертації перед дисертаційною комісією, що її організовує докторська школа на кожний окремий захист. Професори академії, призначені керівниками нових програм: д-р Володимир Моренець, д-р Михайло Винницький, д-р Тетяна Огаркова, Євген Федченко, Ірена Грига, Ірина Лук’яненко.

Ґрант Києво-Могилянської фундації в Америці дозволив забезпечити навчання деяких ентузіястів докторської школи в університетах США. Крім того, докторська програма „Масові комунікації“ отримала 560 тис. грн. від Фонду розвитку України Рината Ахметова.

Ці перші ґранти не можуть забезпечити повноцінне навчання в академії, що має стати зразком для всеукраїнської реформи. Додаткові кошти потрібні для інфраструктури докторської школи, утримання викладачів, придбання журналів, книжок і виплати стипендій. Тому школа звертається до української діяспори з проханням підтримати докторську програму „Філософія літератури“, що мало фінансується державою і приватними донорами, але є надзвичайно важливою для світової української громади.

Більше інформації про докторську школу академії є на її сайті: www.gradschool.ukma.kiev.ua. В Канаді благодійні внески можна надсилати на адресу: Canada Ukraine Foundation „UKMA Fund”, 203-952 Main St., Winnipeg, Manitoba R2W 3P4.

У Сполучених Штатах благодійні внески приймає „Kyiv Mohyla Foundation“, P. O. Box 46009, Chicago, IL 60646-0009. Обидві організації надають податкові посвідки на всі пожертви. Більше інформаціїє в інтернеті: www.kmfoundation.com.

Прес-служба
Києво-Могилянської фундації в США

Стемфордський...

(Закінчення зі стор. 16)

Церква – це не споруда, а люди

Теперішній Єпископ Стемфордський Владика Павло Хомницький очолює єпархію з січня 2006 року. Він продовжує курс на збереження та примноження культурних надбань українського народу, підтримуючи розвиток Українського музею та Бібліотеки. Його стиль керівництва вирізняється відкритістю до людей, в тому числі і підтримкою новоприбулих останньої, четвертої, хвилі до організованого життя, бо саме вони та їхні діти творитимуть майбутнє Церкви XXI ст.

У своїй проповіді в день святкування 50-літнього ювілею Стемфордської Єпархії Владика П. Хомницький сказав:

„Багато нових храмів і парохіяльних осередків було збудовано по всій єпархії за останні півстоліття, що є свідченням великої ідеї, а також ентузіязму і копіткої праці наших церковних провідників і мирян. Багато церков були збудовані і розписані згідно з нашою східньою візантійською традицією. Деякі храми є справді унікальними, становлять архітектурну та мистецьку цінність. Ними гордимося не тільки ми, українці, вони стали окрасою міст і містечок, у яких розташовані. Проте храм, як красиво він не був би збудований, як чудово він не був би прикрашений іконописом, залишається лише будинком, холодним і мертвим. Тим чинником, який вдихає в нього життя, і робить з нього храм Божий, є ми – вірні. Ми є живим камінням, з якого складається Церква, а також мандрівниками у життєвій мандрівці, яка веде нас до Небесного Єрусалиму. Церква допомагає, захищає, спрямовує і підтримує наше прагнення до святости у цій життєвій подорожі“.

Сьогодні перед Церквою в діспорі не менше викликів, як і перед кожною людиною і перед цілим суспільством, зокрема – як зберегти особливість цієї Церкви, її неповторність в умовах асиміляції. Як зробити, щоб вона відповідала духовним потребам і тих, для кого вона є куточком України на чужині, і тих, хто асоціює її з вірою предків і вважає своєю, хоч уже не розмовляє українською?

Це нинішній день, який завтра стане історією, яку пишемо ми, сучасне покоління українців у діяспорі, і за яку відповідальні ми перед майбутнім. За словами Ліни Костенко – „І як напишем, так воно і буде“.

В академії вивчатимуть китайську мову

ОСТРОГ, Рівненська обл. – Вже цього року студенти Національного університету „Острозька академія” вивчатимуть китайську мову, культуру та філософію за проєктом, запропонованим першим секретарем з питань освіти Посольства Китайської Народної Республіки в Україні Лі Шу-цзиньом, який відвідав академію 17 жовтня.

Одним з напрямів освіти в університеті є вивчення чужоземних мов студентами всіх спеціяльностей. Другою робочою мовою в університеті є англійська. При академії діють сертифікатні програми з вивчення польської, французької, німецької, еспанської мов. До цього переліку додано китайську мову.

Під час візити до університету Лі Шу-цзиня було обговорено проєкт вивчення китайської мови в академії. Викладатимуть її спеціялісти з Китаю, що володіють російською та англійською мовами. В Україні є лише три професори, які можуть навчати китайської мови. Невдовзі з Китаю має приїхати ще один. Група з вивчення китайської мови матиме 16 осіб. В разі необхідности можна буде збільшити число учнів. Відвідування курсів буде безкоштовним, оскільки проект фінансує Посольство Китаю.

Лі Шу-цзинь заявив, що сприятиме організації обмінних програм між студентами.

Вікторія Скуба

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Фільм-звинувачення послідовникам сталінщини

НЮ-ЙОРК. – 24-30 жовтня в кінотеатрі „Вілідж Іст Сінема" відбувся показ кінострічки „Радянська історія" (The Soviet Story) латвійського режисера Едвінса Снора. Цей фільм – перша і вельми успішна спроба молодого кіномистця у документалістиці. Кропітка робота з підбору матеріялів до кінофільму тривала понад 10 років. Кінострічка висвітлює невідомі досі широкому загалові певні аспекти таких історичних фактів, як Голодомор в Україні 1932-1933 років, Катинська трагедія 1940 року, співробітництво гітлерівських та радянських спецслужб у 1930-их роках, примусові масові депортації за етнічною ознакою, медичні експерименти в таборах ГУЛаґу.

Багато з продемонстрованих матеріялів широка авдиторія побачила вперше. Протягом двох років фільм показано в Росії, Україні, Латвії, Німеччині, Франції, Великій Британії та Бельгії. Скрізь стрічка викликала неабияке зацікавлення завдяки великому обсягові документальних матеріялів.

„Цей фільм, можливо, початок розуміння того, що означав радянський режим для половини Европи", – сказав міністер закордонних справ Швеції Карл Більдт. „Останнє попередження фільму – не допустити відродження тоталітарної ідеології – набуло для мене зовсім іншого сенсу", – розповів Валдіс Затлер, Президент Латвії.

Американська авдиторія також висловила своє ставлення до кінострічки, відзначивши її нагородою Бостонського кінофестивалю 2008 року „Most Impact Award".

Особливе зацікавлення до стрічки виявила Росія. „Після того, як я подивився третину фільму, в мене було тільки одне бажання: вбити режисера та спалити латвійське посольство", – заявив Олександер Дюков, російський журналіст. Розлючені представники організації „Молода Росія" влаштували акції протесту біля приміщення Посольства Латвійської Республіки в столиці Російської Федерації, спаливши опудало молодого режисера. „Спалення опудала на вулицях Москви хуліганами-націоналістами може вважатися нагородою Оскар, якщо ти латвійський режисер, чия мета показати повну сліпоту Росії у питанні кримінальної історії Радянського Союзу", – писав „Економіст" 22 травня.

Така реакція Москви не викликає здивування в Польщі, Чехії, Естонії, Ізраїлі. Не дивує вона і Україну, адже й досі питання Голодомору 1932-1933 років, влаштованого радянським урядом, не просто не визнається, а й відкидається як факт офіційною Москвою.

Фільм складається з трьох частин. Перша частина присвячена генезі виникнення та утвердження тоталітарних режимів у Радянському Союзі та Німеччині. Вона побудована на порівняльній аналізі символіки, гасел та стратегії боротьби з власним народом за „світле майбутнє" в обох країнах.

Спробу провести паралелі між цими двома режимами вже зробив Михайло Ромм у стрічці „Звичайний фашизм" у часи хрущовської відлиги. Але автори нового фільму пішли далі. „Людей вбивали і вдень і вночі, по всій території найбільшої держави світу. Сталін навіть підписував квоти на кількість людей, що мають бути розстріляні", – розповідає професор Кембриджського університету Норман Девіс.

Друга частина кінострічки розповідає про період аґресії нацистської Німеччини та розквіт сталінізму. Два осередки тоталітаризму не відмежовувались одне від одного, вони активно співпрацювали. Доказами цього є низка документів, продемонстрованих у стрічці. „Делеґації німецького ґестапо та СС відвідували Радянський Союз і вчилися будувати концентраційні табори", – говорить Віктор Суворов, колишній аґент радянської розвідки, відомий письменник. Цей факт також не визнається Росією. Документальні кадри зустрічей співробітників НКВД та СС супроводжуються демонстрацією ориґіналів відповідних угод та коментарями істориків та свідків, серед яких письменник Володимир Карпов.

Значну увагу режисер приділив Голодоморові-геноцидові українського народу: статистичні дані та документований історичний фактаж широко проілюстровані кадрами з архівів таборів та катівень НКВД.

За офіційними даними, 7 млн. українців померли від голоду в той час, як Радянський уряд постачав продовольчі товари нацистській Німеччині. В Україні та всьому світі вшановується пам'ять жертв Голодомору. В місцях масових поховань жертв трагедії 1932-1933 років їх нащадки відзначають роковини Голодомору згідно з національними традиціями.

„Це страшне місце для мене. Тут лежать мої родичі", – говорить у Биківні під Києвом професор Київського університету Володимир Сергійчук. Так званих „ворогів народу" нищили по всій Україні, кожний реґіон мав свої місця масових страчень, де вбитих просто скидали в ями. Діти залишались сиротами, забували мову, оскільки головним для них було знайти їжу, вижити.

„Вигнанцями стали чеченці, інгуші, калмики, карачаївці, кримські татари, десятки народів повністю зникли", – розповідає відомий правозахисник, колишній дисидент Володимир Буковський.

В 1939 році міністер закордонних справ СРСР В'ячеслав Молотов, відвідавши Німеччину, заявив: „Боротись з нацизмом – злочин". І вже в наш час колишній президент Росії Володимир Путін заявляв на весь світ: „Розпад Радянського Союзу став найґльобальнішою геополітичною катастрофою століття". Так, вірна правонаступниця кривавого Союзу продовжує його „чесну справу".

Автори стрічки розкривають жахливі подробиці Голокосту, організованого завдяки „вдалому співробітництву" двох країн. Одним із свідчень співпраці є продемонстрована у фільмі угода, підписана керівниками карних органів Генрихом Мюллером та Лаврентієм Берією у 1938 році про депортацію євреїв з СРСР до фашистської Німеччини. Сьогодні російські політики, не визнаючи існування цього документу, не уникають коментарів таких дій радянського уряду, пояснюючи це боротьбою проти „єврейського фашизму". Цинізм вартий правонаступниці.

Неможливо забути, неможливо вибачити. І на сьогодні не закриті справи німецьких катів, а радянських... і не відкривались. Москва дає притулок, більше того, нагороджує злочинців, що відзначилися вишуканою жорстокістю, працюючи в лавах КГБ-НКВД СРСР. „Всі жертви мають невід'ємне право побачити засудженими тих, хто скоював ці злочини", – вважає член Европейського парляменту Майкл Гахлер.

Чому мовчить Европа? Невже забула? Невже не бачить? „Европа продовжує іґнорувати радянські злочини, масові вбивства. Ігноруються мільйони жертв", – заявляє член Европейського парляменту Корт-Валдіс Крістовський.

Тисячі кілометрів кіноплівки, знятих у всьому світі, присвячено злочинам автократичних режимів XX ст., але „Радянська історія" відрізняється глибоким аналізом самої суті тоталітарного режиму, а головне, вона зачіпає проблематику сучасного фашизму.

Про це йдеться у третій частині стрічки, в якій показано як відроджується нацизм на теренах сучасної Росії. В ній, зокрема, міститься застереження всьому свідомому людству, не допустити рецидивів злочинів у Катині, Бабиному Яру, Львові, Освенцимі, Майданеку, Бухенвальді. І лише постійно нагадуючи про ці злочини людству, наводячи все нові й нові свідчення й історичні факти, можна вберегти світ від повторення подібних трагедій.

Лілія Григорян

Відзначили 70-річчя Мирослава Скорика

НЮ-ЙОРК. – 1 листопада відбулися два заходи у пошануванні 70-их роковин композитора Мирослава Скорика. В Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці відбулася доповідь члена Товариства д-ра Віктора Маркова з презентацією фортепіянових творів ювіляра.

В. Марків з професором університету в Ню-Гейвені Альбертом Саладо зіграли „Три екстраваґантні танці" на чотири руки. Відтак Б. Марків доповів про стильові особливості фортепіянної музики М. Скорика, демонструючи їх на фортепіяні.

М. Скорик народився 13 липня 1938 року року і на сьомому році життя почав вчитись гри на фортепіяні у Львівській спеціяльній музичній школі. Два роки пізніше родину Скориків виселили до Сибіру, де М. Скорик продовжив науку з фортепіяна і скрипки у виселених музикантів.

В 1955 році родині дозволили повернутися до Львова, де М. Скорик студіював в консерваторії на факультетах композиції та музикології. В 1960 році він закінчив науку, написавши дисертацію „Лад музики Сергія Прокоф'єва" і продовжив вищі студії у професора Дмитра Кабалевського в Московській консерваторії, яку закінчив в 1964 році. З того року почав викладати у Львівській консерваторії, а згодом і в Київській.

М. Скорик написав три ораторії для солістів, хору й оркестри, оперу „Мойсей", балет „Каменярі", сольові артистичні пісні і багато шедеврів естрадної музики джазового жанру, інструментальної музики, 30 партитур для театральних вистав та музику для 40 кінофільмів. Він також диригент та піяніст.

1 листопада у залі Українського Інституту Америки (УІА) відбувся концерт камерних творів М. Скорика з активною участю композитора. В ювілейній програмі М. Скорик з скрипалем Юрієм Харенком виконали поему „Карпатська рапсодія". „Партиту ч. 6 для струнного квартету" виконали Олександер Абаєв, Ю. Харенко, Борис Девятов і Наталія Хома. О. Абаєв вперше виступив на сцені УІА і виявився дуже добрим ансамблістом і не менш впевненим солістом.

Володимир Винницький виконав „Концерт для фортепіяно і струнного квартету з великим барабаном". Сам композитор грав на барабані. Це, мабуть, одне з кращих виконань, які можна собі уявити. В. Винницький виконав також улюблену фортепіянову п'єсу „Бурлеска" і дует „А-РІ-А" для чельо і фортепіяну. Останньою точкою були „Три джазові п'єси на чотири руки", які відіграли М. Скорик і В. Винницький.

Богдан Марків

Свято книги

СНЯТИН, Івано-Франківська обл. – Одним із заходів святкування 850-ліття міста стала 4-5 вересня презентація українських видавництв, які очолюють вихідці з Снятинщини.

Першого дня гостей на святі Української книги були представлені видавництва „Смолоскип" і „Просвіта" (Київ), „Піраміда" і „Світло і тінь" (Львів), ім. Романа Шухевича (Коломия), „ПрутПринт" (Снятин). Видавців зустріли з хлібом-сіллю біля районного Будинку культури. „Смолоскип" представляла поетеса, композиторка і співачка Олена Голуб зі своєю дочкою Олесею. Жителі та гості міста ознайомилися з книжковими новинками видавництв, отримали потрібну інформацію, відповіді на запитання щодо придбання книг.

Наступного дня книжкове свято продовжувалося у навчальних закладах, бібліотеках Снятинщини, зокрема у середній школу ім. Василя Стефаника, у якій навчався Осип Зінкевич, засновник і голова видавництва „Смолоскип".

У дарунок до шкільної бібліотеки були передані книги „Крути" (упорядники Надія і О. Зінкевичі), збірка поезій Атени Пашко, „Дух Руїни" Олега Ольжича та багато інших книг.

Учасники свята відвідали також загально-освітню школи в селі Белелуя Снятинського району. Діти надхненно виконали вірші та коломийки про рідне село і отримали в дарунок добірку „смолоскипівських" книжок до своєї шкільної бібліотеки. Директорка Ольга Козьмак ознайомила гостей з краєзнавчим музеєм письменниці і громадської діячки Наталії Кобринської, з відомого на Покутті роду священиків і лікарів Озаркевичів. Повертаючись до Снятина, гості відвідали музей-садибу В. Стефаника у селі Русові. У селі вразила робота скульптора Тараса Григорищака – пам'ятник Великому Кобзареві.

У рідному селі О. Зінкевича – Потічку (Малих Микулинцях) побачили церкву, ліс – „потічківську хащу" (місце розстрілів під час Другої світової війни українців і євреїв), панський дім (певний час там містилась початкова школа), охайні і обрамлені квітами та достиглими гарбузами хати…

Олена Голуб

Музична осінь звучала в Києві

КИЇВ. – У вересні відбувся традиційний щорічний міжнародний фестиваль творчої молоді „Віртуози плянети-2008“, в якому брали участь лавреати міжнародних конкурсів з Франції, Чехії, Росії, Японії. Слідом за ним в столиці, за сприяння міжнародних культурних та дипломатичних представництв, розпочався найвагоміший в Україні форум сучасної музичної культури – 19-ий Міжнародний фестиваль „Київ-музик-фест-2008“. Він тривав з 27 вересня по 5 жовтня. Найкращі залі Києва були охоплені розмаїттям концертів фестивалю.

Свої твори на фестивалі представили 139 композиторів, з яких 97 – українці. До участи в ньому були запрошені композитори з Канади, Швайцарії, Німеччини, США, Японії та інших країн. За дев'ять днів фестивалю відбулося понад 30 концертів.

До 1020-ліття Хрещення Київської Русі та 900-річчя Золотоверхого Михайлівського собору у Золотоверхому та в соборі св. Василя розгорнулася панорама української та західньоевропейської духовної музики. Невідомі хори XVII-XVIII ст. виконав Муніципальний камерний хор „Київ“ (художній керівник і головний дириґент Микола Гобдич). Твори сучасних композиторів України Ігоря Гайденка, Лариси Донник, Михайла Шуха, Віктора Реви, Катерини Троценко, Валентина Дроб'язкіна та багатьох інших з успіхом виконали Муніципальний камерний хор „Хрещатик“ (художній керівник і головний дириґент Павло Стуць), ансамбль солістів „Благовіст“ (художній керівник Тетяна Кумановська, дириґент Сергій Адаменко), хор „Аміна“ катедри музичного мистецтва Київського національного педагогічного університету культури і мистецтв (художній керівник і головний дириґент Наталія Кречко).

Слухачі почули музику відомих українських композиторів Валентина Сильвестрова, Євгена Станковича, Мирослава Скорика, Івана Карабиця, Лесі Дичко, а також творчої молоді, якій були віддані концерти „Нова ґенерація: музичні паралелі“, „Музичні моменти“, „Київська камерата“ представляє“.

Урочисте відкриття фестивалю стало презентацією нових композицій Є. Станковича „Сільські сцени“ з солісткою Ніною Матвієнко та „Концерту для скрипки і камерної оркестри“ Шавлеча Шилакадзе з Грузії (солістка Богдана Півненко).

Параду симфонічних прем'єр представив „Концерт для флейти з симфонічним оркестром“ Є. Станковича, твір для симфонічної оркестри „Барви і тіні“ Сергія Пілютикова, „Концерт для скрипки з оркестром“ Володимира Загорцева.

Слухачі познайомилися з новим твором Генадія Ляшенка – „Концерт-піколо для скрипки з симфонічною оркестрою“ та твором Олександра Красотова для симфонічної оркестри „Майбутнє в минулому“.

На спогад про трагедію



Емблема фестивалю „Київ-музик-фест-2008“.

Голодомору прозвучали реквієми сучасних українських композиторів Олександра Козаченка, Ігоря Шербакова, Генадія Саська, Володимира Птушкіна, Володимира Волинського, Романа Цися.

Окрасою камерної частини фестивалю став концерт фортепіянового дуету з Канади у складі Заслужених артистів України Люби та Іринея Жуків.

До програми виступу, який відбувся 30 вересня, увійшли твори сучасних композиторів України, Канади, Естонії, зокрема Джона Бирджа, Юрія Фіяли, Є. Станковича, Г. Ляшенка, Арво Пярта. Завершила концерт прем'єра другої частини „Драматичного триптиха“ Л. Дичко.

На концерті були присутні композитори Л. Дичко і Г. Ляшенко, які привітали виконавців, поділилися своїми враженнями від почутого.

Фестиваль „Київ-музик-фест-2008“ продовжив багаторічну серію „Музичних діялогів“. Перший з них – „Україна-Швайцарія“ – розпочався ще в 1992 році. Всі ці роки композитори двох країн обмінювалися концертами і виконували творчі замовлення. Для всесвітнього відомого „Ансамблю нової музики“ з Цюриху писали твори Є. Станкович, Ю. Іщенко, В. Губа.

30 вересня в Національній філярмонії відбувся концерт „Реквієм-2 Моцарт“ Франсуа Каттана (Швайцарія). Спробу здійснити діялог XVIII та XXI ст. відтворювали симфонічна оркестра Національної філярмонії України (художній керівник і головний дириґент М. Дядюра), камерний ансамбль „Ensemble jeune opera compagnie“ (Швайцарія), ансамбль клясичної музики ім. Бориса Лятошинського (художній керівник і головний дириґент Валентина Іконник-Захарченко).

1 жовтня в концертному залі Національної спілки композиторів України були представлені п'ять п'єс для скрипки-сольо Людмили Самодаєвої (Одеса) у виконанні швайцарської скрипальки Габріели Бруннер, а також твори Ізабель Мундрі та Б. А. Цімерманна (Німеччина), Даніеля Глауса (Швайцарія).

2 жовтня в Республіканському будинку актора до уваги публіки було запропоновано музичний діялог „Україна-Польща“. Український квартет „Post Scriptum“ відтворив перлину української квартетної музики „Квартет ч. 5 (Болгарський)“ Ігоря Шамо та вперше в Україні виконав „Квартет ч. 1“ Генрика Гурецького. Солісти С. Сульдіна (скрипка) та О. Безбородько (фортепіяно) подарували слухачам вишукані мініятюри В. Сильвестрова (Україна) та „Міти“ Кароля Шимановського (Польща).

Цього ж дня в Національній філярмонії України звучала музика композиторів США Тревора Вестона, Едварда Гарта у виконанні камерної оркестри „Академія“ (Львів). Художній керівник і дириґент цього колективу М. Скорик також представив у концерті власні транскрипції творів Джорджа Гершвіна, Дейва Брубека, Віліяма Болкома.

Музичний діялог „Україна-Японія“ відбувся у Малій залі Національної музичної академії України. Музиканти ансамблю нової музики „Рикошет“ Київської організації Національної спілки композиторів України (художній керівник С. Пілютиков) презентували твори аванґардного напрямку японських композиторів Шін Сато, Рюічі Горікоші, Ютака Такагаші та українських Алли Загайкевич, О. Безбородька, С. Пілютикова.

Наприкінці фестивалю в залі Фонду сприяння розвитку мистецтв відбувся концерт „Музика країн Карпатського реґіону“, де звучали твори композиторів Польщі (Вітольд Лютославський), Угорщини (Роман Меденцій), Македонії (Г. Коларовський), Словаччини (Євген Іршаї) та України (Г. Ляшенко, В. Теличко).

Програма кожного концерту давала змогу слухачам познайомитися як з новою музикою, так і з маловідомими опусами вже добре знаних авторів.

Твори Фараджа Караєва (Азербайджан-Росія) звучали поряд з опусами Арнольда Шенберга (Австрія), Івана Небесного (Україна), Християна Генкінга (Швайцарія), Бенджаміна Юсупова (Ізраїль).

За програмою фестивалю відбулася науково-теоретична конференція.

Наталія Строчан

ПРО ПЕРЕЖИТЕ І НЕЗАБУТЕ

Довгий шлях до рідної мами

Микола (Новомир) Підлісний

(Продовження. Початок в ч. 40, 41, 42, 43, 44, 45)

Недалеко, вузькою дорогою їхав джип з англійськими прикордонниками. Підніс руку і пояснив, куди я хочу. Підвезли мене до самого Ґановеру. Так я знову опинився в Німеччині. Вирішив відвідати мого колишнього майстра Петера Ґіса. Їхав до нього товаровими поїздами, а часом і пасажирськими.

Побував в таборах для переміщених осіб, де совєтські людолови разом з американськими та англійськими військовими насильно вивозили „на родіну" всіх „остарбайтерів" та полонених.

Через кілька днів дістався до Франкфурту-на-Майні. Наступного дня я поїхав в село, де проживав мій майстер. Це була друга несподіванка для нього. Перша була в 1944 році, коли я втікав з тюрми, а тепер – друга. Я йому пригадав першу зустріч, коли він не віддав мене до ґестапо. Він попросив заступитися за нього, бо він був членом нацистської партії і його тягали по судах. Я це зробив. І знову – на станцію. Напрям – до Франції. Саме йшов поїзд з американськими вояками, у якому я примостився в товаровому вагоні і так переїхав кордон до Франції.

Під вечір я знову в Парижі. У Франції я довго не міг бути, бо й звідси відсилали „на родіну", як кого впіймають. Вирішив їхати до Англії. Сів у поїзд в Ля-Гавр. Звісно, без квитка. Під час перевірки квитків кондуктор передав мене англійській військовій поліції. У жандармерії тримали три-чотири дні. Другого дня два жандарми поїздом повезли мене і ще двох затриманих до Парижу.

У Парижі була вже пізня година. Привели нас до заґратованої кімнати „на реєстрацію". Один з жандармів десь відлучився, а я скрутив собі цигарку і попросив в іншого сірника. Він поліз до кишені шукати за сірниками, а я, не гаючи часу, шмигнув йому між ногами, бо він був високий, а я маленький. Поки він збагнув, що сталося, і почав свистіти, я уже далеченько відбіг.

Біля цієї станції Сент-Лазар метро було майже впритул. Я прожогом кинувся в метро. Мені не треба було купувати квитка, бо військовики мали пільгу, а я був в уніформі, хоча і без погонів. Відразу ж виліз на наступній зупинці, взяв таксівку і поїхав до київського земляка Олександра. Серед ночі ту родину побудив і попросив, щоб заплатили за таксівку.

Прийняли мене, нагодували і стали думати та гадати, що ж далі робити. Тепер я вирішив поїхати з Парижу якнайдалі, до Марселю, щоб десь заховатися на кораблі і виїхати у світ.

Дістався до Марселю. У кожному великому місті Франції були так звані „репатріяційні доми". Туди я й подався. Дали поїсти, але не приписали, бо я не мав жодних документів. Тут я сказав, що я поляк і загубив свої документи. Мені порадили, щоб я пішов до Польського Червоного Хреста і зробив собі документи. Дали адресу. Сказали мені почекати. За кілька хвилин покликали і почали розпитувати, де народився, де хрестився, як називаюся, як потрапив у Францію, до Марселя, та багато чого іншого.

Польською мовою я трохи говорив, бо на фармі в Німеччині був поляк Зенон, то я взяв собі ім'я Зенон, а прізвище – від слова „грушка", тобто Ґрушинський. За короткий час мене покликали і дали документ, що я Зенон Ґрушинський, народжений в Польщі, в Ченстохові, 1926 року. З печаткою і підписом на новому документі. Я знову пішов до „репатріяційного дому", де мене і приписали.

Що далі? Спершу треба відпочити, набратися сил, подумати. Зустрівся з одним мексиканцем, розповів про мої наміри виїхати далеко за океан. Він мені сказав, що найлегше це зробити з Касабланки, з Мароко. Також я познайомився з одним колишнім полоненим французом. Я у нього розпитав, де він був у таборі в Німеччині, коли їх росіяни визволили, коли привезли до Одеси, як називався табір, коли відпливли з Одеси, де корабель причалював у Марселі, хто був на ньому з пасажирів і багато іншого. Озброївшись цією інформацією, я записався на виїзд до Касабланки, до „мами" і „сестри", подавши адресу – 14 Рю де Порт. І став чекати на виклик.

Альжир тоді був французькою колонією, а Мароко – це протекторат із своєю державною системою. До Альжиру нема ніякого клопоту приїхати, а до Мароко – щось іншого. Але я вибрав собі складнішу і довшу дорогу. І ось прийшла моя черга в комісію. В розкішній залі сиділи чотири особи, покурюючи сигари. Вказали на крісло, сів.

Стандартні запитання: як називаюся, де і коли народився, коли і звідки виїхали з Польщі. Я відповідав. Назвав корабель „Баторий", який відплив з Ґданська. Розповів, як, припливли до Касаблянки, подавши адресу, де ми жили і де ще зараз живуть „мама" та „сестра". Сказав, що на початку 1939 року ми з батьком приїхали до Польщі на відвідини, а під час німецько-польської війни батько загинув. Після війни мене разом з французькими полоненими більшовики вивезли в Одесу як чужинців.

Питають, як називався табір, коли відпливли з Одеси, хто був на кораблі, де причалював корабель, скільки часу забрало приїхати до Марселю? Відповідаю згідно з розповіддю мого знайомого француза.

Нарешті запитали, чи можу впізнати когось з пасажирів, хто був на кораблі. Кажу, що так. Тоді вони приводять того француза, який мені все був розповів. А коли запиталися в нього, чи він впізнає мене, то він сказав, що ні. Звеліли мені почекати. Десь за півгодини викликали і сказали, що мені дадуть репатріяційну картку і я можу їхати додому, в Мароко. На душі полегшало. Дістав картку і квиток. Звеліли чекати на повідомлення, коли відпливатиме корабель. Десь через тиждень було оголошено на стіні, кому, коли і куди треба збиратися в дорогу. І там стояло прізвище Зенона Ґрушинського. Збиратися мені було недовго – маленька торба та й усе. І так в кінці вересня, попрощавшись з Марселем, відплив я до Африки.

Через два дні наш корабель прибув у порт Оран в Північній Африці. Тут зустрічали новоприбулих з любов'ю та радістю. Недалеко були військові бараки, куди нас і привезли. Там же влаштували для нас прийняття. Було всього – вино і фрукти, багато всякої всячини. Тут я вперше у житті попробував шашлик з рижом.

На другий день всіх моїх супутників порозвозили, кому куди треба. Питаються в мене, то кажу, що додому, до Касаблянки. Підвезли до станції і звеліли чекати на поїзд. Дочекався, сів і поїхав. Нарешті ми приїхали в маленьке містечко Ужда, уже в Мароко. Перевірка документів. Декого зразу відпустили, а декого затримали і перевезли до військового табору. В тому числі і мене.

(Продовження в наступному числі)

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ", жовтень 2008 р.

500 дол.	Вілсон-Бурма Ольга	В. Йоркс, Англія,
	в пам'ять Миколи Бурми	
100	Дейчаківський Юрій	Норт Потомак, Мд.
	Галів Микола	Ню-Йорк, Н. Й.
	Рихтицька Дарія	Ворен, Миш.
	Сосенки Мотрія і Юрій	Овк Брук, Іл.
	Троян Надія	Вотертавн, Кон.
	в пам'ять Юрія Навроцького	
	Синьйори УНС	Кергонксон, Н. Й.
	Яцківський Мулак	Лос-Анджелес, Каліф.
55	Качарай Анна	Ню-Йорк, Н. Й.
50	Чучман Мирон	Орчард Парк, Н. Й.
	Козак Лідія	Норт Порт, Фла.
45	Кібузінський Юрій	Ґейтерсбурґ, Мд.
	Кравців Оксана	Анандейл, Ва.
40	Кузич Мотрія	Бруклин, Н. Й.
36.35	Цап Орест	Вініпеґ, Ман. Канада
35	Федоняк Василь	Голісвуд, Н. Й.
	Слободинський Михайло	Периш, Фла.
25	Білинський Ігор	Філядельфія, Па.
	Клюфас Зоряна	Гайленд Парк, Н. Дж.
	Мельник Катя	Ню Гартфорд, Н. Й.
	Наливайко Мирослава	Норт Порт, Фла.
	Орел Тарас	Норт Берґен, Н. Дж.
	Сохан Неоніля	Мориставн, Н. Дж.
	в пам'ять Юрія Навроцького	
	Теслюк-Дергак Марта	В. Гартфорд, Кон.
	Закревська Лідія	Мидл Вилич, Н. Й.
20	Балабан Ярослав	Флашінґ, Н. Й.
	Куляс Мирон	Ля Ґрендж, Іл.
	Саварин Петро	Едмонтон, Алб., Канада
	Заковоротний Іван	Ню Гартфорд, Кон.
15	Артимів Модест	Філядельфія, Па.
	Бучинська Катерина	Савтпорт Пн. К.
	Фльорчук Олександра	Ворен, Миш.
	Гноєва Марія	Мінеаполіс, Мін.
15 дол.	Гуралечко Люба	Юніон, Н. Дж.
	Івашків Любомир	Венис, Фла.
	Костів-Кладко Люба	Санівейл, Каліф.
	Кузишин Оксана	Фордс, Н. Дж.
	Лонишин Софія	Самерсет, Н. Дж.
	Плакида Надія	Раритан, Н. Дж.
	Сєрант Юрій	Берклі Гайтс, Н. Дж.
	Волошини Марія і Григорій	Форест Гілс, Н. Й.
12	Курило Ольга	Етобіко, Онт., Канада
11	Ковалевський Микола	Тифін, Огайо
10	Біланюк Володимира	Даґластон, Н. Й.
	Бояр Анна	Апердейл Рівер, Н. Дж.
	Целевич Іванна	Мортон Ґров, Іл.
	Чайковська Наталія	Морес Плейнс, Н. Дж
	Хома Платон	Іст Гейвен, Кон.
	Чабан Галина	Кентон, Мас.
	Дутко Юліян	Асторія, Н. Й.
	Ґут Анна	Мортавн, Вт.
	Гуцуляк Олександра	Балтимор, Мд.
	Яримович Володимир	Вашінґтон, Па.
	Кіцак Володимир	Парсипані, Н. Дж.
	Кравець Микола	Парма, Огайо
	Кравець Любомир	Львів, Україна
	Кульчичий Володимир,	Лорейн, Огайо
	Лащенюк Василь	Самерсет, Н. Дж.
	Лехнюк Ярема	Палатайн, Іл.
	Лоян Валентин	Честер, Па.
	Лушняки Ольга і Микола	Чикаґо, Іл.
	Мадея Осип	Дейтона Біч, Фла.
	Рудик Михайло	Лонґ Айленд Ситі, Н. Й.
	Семеняки Надія і Микола	Ню Берлін, Виск.
	Слевінський Тарас	Стретфорд. Кон.
	Соневицька Христя	Арлінґтон, Ва.
	Стеткевич Ярослав	Ворен, Миш.
	Ватраль Микола	Вестон, Онт., Канада
	Вербицький Лев	Вудсайд, Н. Й.
10 дол.	Заяць Роман	Чикаґо, Іл.
5	Саварин Петро	Едмонтон, Алб., Канада
	Бараник Іван	Джонсон Сиші, Н. Й.
	Білан Василь	Рочестер, Н. Й.
	Дем'янюк Д.	Менвіл, Н. Дж.
	Грегорчак Т.	Гонолулу, Гї.
	Гринчишин Василь	Вебстер, Н. Й.
	Каніщак Андрій	Ярдвіл, Н. Дж.
	Клименко Григорій	Кліфтон, Н. Дж.
	Копичук Роман	Сейнт Авґустін, Фла.
	Котиси Ліліяна і Богдан	Кендал Парк, Н. Дж
	Кремінець Михайло	Чікопі, Мас.
	Лен Мирослав	Норт Роялтон, Огайо
	Літинський В.	Винантскіл, Н. Й.
	Марушка Микола	Чикаґо, Іл.
	Новак Григорій	Норт Лейк, Іл.
	Оріховська Дарія	Вестамптон, Н. Дж.
	Постоловський Йосиф	Ворен, Миш.
	Прибила Остап	Сиракюз, Н. Й.
	Росинський Віктор	Ортонвіл, Миш.
	Січ Дмитро	Алфред Стн., Н. Й.
	Слук Микола	Слоан, Н. Й.
	Смолинський Богдан	Шрувсбирі, Мас.
	Стадник Степан	Чикаґо, Іл.
	Стецина Маргарета	Джексон, Н. Дж.
	Тарнавська Анна	Ґлен Ґарднер, Н. Дж.
	Тимюк Дмитро	Балтимор, Мд.
	Васьків Анна	Рочестер, Н. Й.
	Волощук Марія	Ворен, Миш.
	Вирста Анна	Філядельфія, Па.
	Разом:	**2489, 35**

Щиро дякуємо всім за фінансову підтримку „Свободи" – найстаршої української газети в світі.

В память інж. Сидора Тим'яка

8 вересня члени Комітету приятелів Академічної гімназії у Львові з сумом зібралися, щоб вшанувати пам'ять інж. Сидора Тим'яка, який помер 13 квітня на Фльориді. Похований він у родинному місті Глиняни біля Львова.

С. Тим'як народився 2 квітня 1922 року, був учнем Академічної гімназії у 1932-1939 роках, почав навчатися у Львівській Політехніці, продовжував у Граці та Відні, а закінчив в Мюнхені, Німеччина. С. Тим'як був засновником Комітету приятелів Академічної гімназії у 1991 році на з'їзді у Львові і постійним опікуном гімназії. Він також допомагав обласній лікарні у Львові, військовому шпиталю, Товариству „Просвіта".

У церкві св. Димитрія в Торонто о. Іван Паліса відслужив Панахиду за спокій душі Покійного і за померлих членів комітету. На сходинах у церковній залі 10 членів комітету поділилися споминами про св. п. С. Тим'яка.

Д-р Марія Фішер-Слиж, голова комітету, прочитала слова ректора Українського Католицького університету о. д-ра Бориса Ґудзяка, який провадив похоронні відправи у Глинянах. Він писав: „Відійшов невтомний і потужний провідник, який бачив далеко, думав широко і працював послідовно і завзято".

Богдан Яців, шкільний товариш Покійного, поділився споминами про шкільні роки.

На сходинах були присутні Б. Яців з дружиною Іванкою, М. Фішер-Слиж, Богдан Шухевич з дружиною, Богдан Голинський, Віра Вергановська, Оля Зелена, дружини померлих членів комітету Галина Кохановська, Ліда Бобовник, Марія Перфецька і Марія Касіян, приятелька.

Нехай ці слова будуть нев'янучим вінком на Його могилу.

Вічна Йому пам'ять!

Д-р Марія Фішер-Слиж



Останнє прижиттєве фото Сидора Тим'яка (сидить другий зліва) з членами комітету приятелів Академічної гімназії.

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в неділю, 9 листопада 2008 р. відійшов у вічність наш найдорожчий БАТЬКО і ДІДО

СВ . П.

ВОЛОДИМИР РОГОВСЬКИЙ

нар. 23 квітня 1923 р. у Тернополі, Україна.

ПАНАХИДА відбулася у вівторок, 11 листопада 2008 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню-Йорку.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 12 листопада 2008 р. в Українській католицькій церкві св. Юра в Ню-Йорку, а відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку залишилися:

доньки – ХРИСТИНА КОХАН з мужем ЯРЕМОЮ
– АДРІЯНА КИЗИК з нареченим СТЕФАНОМ ФАЛЛОН
внуки – АДРІЯН, ДІЯНА і МАРКО КОХАН
– АМАНДА РОГОВСЬКА
ближча і дальша родина в Америці й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 5 листопада 2008 р. в Берліні, Німеччина, після довгої недуги відійшла у вічність

СВ. П.

д-р ІРИНА КУШКЕВИЧ-ОСАДЧУК

нар. 13 листопада 1920 р. в таборі Йозефів – Чехословаччина.

Донька капеляна УГА о. Кушкевича. Після повернення в Галичину закінчила гімназію Василіянок у Львові, а опісля медицину в Берліні, де працювала лікарем та займалася також громадською роботою.

В глибокому смутку залишився
муж – Богдан Осадчук

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого найдорожчого
МУЖА, ТАТА, ДІДА та БРАТА

СВ. П.

ВАСИЛЯ ТЕРШАКОВЦЯ

відбудуться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 26 листопада 2008 р.

в церквах:

• св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 7:45 ранку;

• собор Входу в Храм Пресвятої Богородиці в Нортпорті, Фла., о год. 8:30 ранку

• св. Юра у Львові.

Вічна Йому пам'ять!

Дружина Марійка з родиною

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає.

18 листопада 2008 р. припадає перша сумна річниця відходу у засвіти мого найдорожчого МУЖА, нашого БАТЬКА, ДІДУСЯ і ПРАДІДА

св. п.

ІВАНА ЧАПЛИНСЬКОГО

нар. 8 грудня 1924 р. у місті Тлумач, Західня Україна.

Розбилося життя зі смертю, бо так хотіло веління Боже, єдина сила, яка визначає мандрівку усім людям, так і було визначено мандрівку нашому дорогому Іванові. Він відійшов від нас залишивши у горю дружину Олю, дві доні: Лесю з чоловіком Томасом та дітьми Адамом і Керин, Ірку з мужем Романом та дітьми Анею і Мартою, сина Стефана, рідну сестру Стефанію з двома донями – Лідою з мужем Олесем та донею Лілеєю, Христину з мужем Павлом та дітьми Ларисою і Андрієм, та ближчу і дальшу родину в Україні і на поселеннях.

Покійний Іван був доброї вдачі, жертвенний на різні національні цілі. Він розумів життєві складнощі та завжди був готовий піти на поміч другим. Був довголітнім фінансовим референтом 20 Відділу ООЧСУ та членом Лігайвелійського Відділу УККА та УНС.

Щиро працював для нашої Батьківщини, яку відвідав у 1993 р.

Спи мій дорогий мужу і наш батьку!

У першу річницю твоєї передчасної смерти, ми невимовно сумуємо за Тобою.

Хай Бог прийме Твою душу на лоно святих. Хай у вічних снах сняться Тобі твої рідні і твої друзі з якими Ти ділив етап свого життя. А пам'ять про Тебе ми збережемо навіки-вічні.

В річницю смерти покійного Івана, просимо усіх згадати його у своїх молитвах.

Хай буде вічна Йому пам'ять!

Горем прибита дружина Оля з дітьми, внуками, зятями та всією родиною.

З волі Всевишнього, в середу, 22 жовтня 2008 р.
розпрощалася з цим світом
на 95-му році життя

св. п.

ГАННА ЗАВАДОВИЧ

вдова довголітнього редактора „Веселки",
учителя і письменника Романа Завадовича.

Залишила в жалю:

сина – РОМАНА з дружиною НАТАЛКОЮ
та внукою РУСЛАНОЮ,
і родини – ГОРАЛЕВСЬКИХ та ВЖЕСНЕВСЬКИХ.

ПОХОРОН відбувся з собору свв. Володимира і Ольги на цвинтар св. Миколая в Чикаґо в суботу, 25 жовтня 2008 р.

Отцям душпастирям, нашим друзям,
та всім, що взяли участь у похоронних відправах,
переслали квіти, зложили пожертви на добродійні цілі,
та в ці болючі хвилини піддержали нас
молитвами і теплими словами,
висловлюємо щиру подяку.

Ділимося сумною вісткою, що 26 липня 2008 р.
упокоїлася в Бозі наша найдорожча ТЕТА

св. п.

ЛЮСЯ ЧАЙКІВСЬКА

з дому БАРАН

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 2 серпня 2008 р. в Українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж. Покійна похована на цвинтарі св. Андрія Первозваного в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж. біля свого мужа св. п. Ярослава і сина св. п. Лева.

У глибокому смутку залишилися:

сестрінки – ОКСАНА СМІШКЕВИЧ КУЗЬМАК з донею РОКСОЛЯНОЮ, мужем АДРІЯНОМ ЗАЯЦЬ і донечкою АРІЯНОЮ
– ЗЕНЯ СМІШКЕВИЧ ЯВОРСЬКА з мужем ЮРІЄМ і донею МАРІЄЮ
братанок – ВОЛОДИМИР БАРАН з дружиною ВІРОЮ і донею ХРИСТИНОЮ з мужем АНДРІЄМ ЯКИМЕНКОМ
братова – ДАРІЯ БАРАН у Львові
шваґри – ВОЛОДИМИР ЧАЙКІВСЬКИЙ з дружиною НАТАЛЕЮ і родиною
– ОЛЕГ ЧАЙКІВСЬКИЙ з дружиною АЛЕЮ і родиною
– ІРЕНА ЧАЙКІВСЬКА ГРИЦЬКО з родиною
родини – БАРАНІВ, КОЗАКІВ, ДОМБЧЕВСЬКИХ, ЧАЙКІВСЬКИХ, СМІШКЕВИЧІВ

та ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

Покійна проживала довгі рокі в Бостоні, Масс., де була активною в українській громаді та в Союзі Українок. Покійна належала до парафії Української католицької церкви Христа Царя в Бостоні. Щедро жертвувала на харитативні цілі та багато років допомагала бідним, сиротам і потребуючим. Все була готова словом і ділом допомагати друзям і чужим.

В заповіті залишила дар на Український Інститут у Гарварді, на Український Католицький Університет у Львові та на сироти в Україні.

Ми невимовно вдячні оо. Редемптористам при парафії св. Івана Хрестителя за проведення всіх похоронних відправ, за опіку та відвідування Покійної вдома з Найсвятішими Тайнами.

Також особлива подяка інж. Романові Лешко за відвідування Покійної щонеділі з Найсвятішими Тайнами.

Щиро дякуємо докторам Юрієві Демидовичу і Богдарові Вороху за дбайливу лікарську опіку.

Родина щиро дякує всім, хто взяв участь у похоронних відправах і віддав Покійній останню прислугу.

Дякуємо всім, хто прислав квіти, замовив св. Літургії або зложив пожертви на харитативні цілі.

В пам'ять Покійної можна складати датки на церкву Христа Царя в Бостоні, де 23 листопада о год. 8:30 ранку відбудеться Поминальна св. Літургія за Покійну.

Chist the King Ukrainian Catholic Church, 146 Forest Hills Street, Jamaica Plain, MA 02130. Rev. Yaroslav Nalysnyk, Pastor, 617-522-9720.

Вічна Її Пам'ять!

Шановні читачі!

Висилаючи до „Свободи" спомини і співчуття з приводу відходу своїх близьких і друзів, не забувайте підтримувати видання тижневика пожертвами на пресовий фонд!

Редакція

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ЗМІНА АДРЕСИ

☐ **„Свобода"** ☐ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС): ....
Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище: ....
Адреса: ....
....
Число телефона: (.......) ....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

Шановні читачі!

Редакція Свободи пошукує числа

ВЕСЕЛКИ

– журналу для дітей, для розміщення на веб-сторінці.

Хто може подарувати підбірку, просимо повідомити на тел. (973) 292-9800, дод. 3041, або на email:
webmaster@svoboda-news.com

Взаміну Ви отримаєте повну колекцію на CD.

Поштові витрати – за наш рахунок.

• РІЗНЕ •

Куплю ***картини*** *старих українських мистців до своєї приватної колекції. Оплата за домовленістю.*
Тел.: (312) 330-0956
Михайло

• НА ПРОДАЖ •

На продаж апартамент у Львові на Площі Ринок, 81кв.м. В дуже доброму стані. Щоб оглянути знімки пишіть на **e-mail: headpain 2000@aol.com** або **тел.: (847) 770-3332**